

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΡΙΤΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η νομοθετική ρύθμιση-Ο θεσμός της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου

- Πρωταρχικός σκοπός του δικαίου της αναγκαστικής εκτελέσεως είναι η πραγμάτωση των ουσιαστικών αξιώσεων του επισπεύδοντος δανειστή, η οποία συντελείται με την άμεση παρεμβολή και συνδρομή οργάνων κρατικής επιβολής. Για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού, προς υλοποίηση των κυρώσεων που απειλεί το δίκαιο, ο δικονομικός νομοθέτης έχει προβλέψει πλείστα εκτελεστικά μέσα, ώστε να καθίσταται εφικτή η εκτέλεση κάθε είδους αξιώσεως.
- Μέσο αναγκαστικής εκτελέσεως (έμμεσης) και συγχρόνως είδος κατασχέσεως, αποτελεί και η διαδικασία της (αναγκαστικής) κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, η οποία στοχεύει στην ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων και ρυθμίζεται νομοθετικά στα άρθρα 982-991Α. Αντικείμενο της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου είναι κατά κανόνα χρηματικές απαιτήσεις του οφειλέτη έναντι ορισμένου τρίτου ή σπανιότερα κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια τρίτου, αλλά ανήκουν στον οφειλέτη ή απαιτήσεις για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητών πραγμάτων (άρθρο 982 § 1).
- Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου επιβάλλεται από τον δανειστή, ο οποίος, ενώ έχει απαίτηση κατά του οφειλέτη του, δε στρέφεται εναντίον του, αλλά εναντίον τρίτου προσώπου, το οποίο, ή οφείλει χρηματική απαίτηση κατά του οφειλέτη του, ή κατέχει κινητά πράγματα, που εμφανίζονται να ανήκουν στην κυριότητα του οφειλέτη του, είτε είναι υποχρεωμένος να μεταβιβάσει τα κινητά αυτά κατά κυριότητα στον οφειλέτη του.
- Η διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου αναπτύσσει τριγωνική μορφή, αφού σε αυτήν συμμετέχουν στη συνηθέστερη μορφή της τρία πρόσωπα με τρεις διαφορετικές ιδιότητες. Ο Α (primus-δανειστής) προβαίνει σε κατάσχεση στα χέρια του Γ (tertius-τρίτος-οφειλέτης) απαιτήσεως ή κινητού πράγματος του οφειλέτη του τελευταίου Β (secundus-οφειλέτης), ο οποίος οφειλέτης είναι συγχρόνως και δανειστής του Γ (τρίτος).

- Σπάνια, αλλά όχι απίθανη, είναι η εξέλιξη της διαδικασίας με τη συμμετοχή δυο ή τεσσάρων προσώπων αντίστοιχα, τα οποία συγκεντρώνουν και τις τρεις ιδιότητες, στην πρώτη περίπτωση, όταν ο δανειστής επιβάλλει κατάσχεση στα χέρια του ως τρίτου, στη δεύτερη περίπτωση, όταν διενεργείται κατάσχεση στα χέρια τετάρτου. (Για τις ιδιαίτερες αυτές μορφές της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου βλ. μόνο *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 982, § 443, σ. 1248 επ. με περαιτ. παραπομπές σε θεωρία και νομολογία).
- Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου, η οποία αποτελεί συνέπεια της ιδιωτικής πρωτοβουλίας του κατασχόντος δανειστή, άρχεται και επιβάλλεται «δί' απλής δηλώσεως του δανειστού» με την κοινοποίηση του κατασχετηρίου εγγράφου στον οφειλέτη και στον τρίτο (άρθρο 983 § 1). Από το χρονικό σημείο της κοινοποίησεως αυτής επέρχονται οι απαγορεύσεις και οι έννομες συνέπειες της κατασχέσεως (άρθρο 984 §§ 1, 2 και 3). Την επίδοση του κατασχετηρίου ακολουθεί χρονικά, κατά λογική και νομική σύνδεση, η δήλωση του τρίτου σχετικά με το αντικείμενο της κατασχέσεως, η οποία διενεργείται ενώπιον της γραμματείας του αρμοδίου Ειρηνοδικείου εντός οκτώ ημερών, αφότου επιδοθεί το κατασχετήριο σε αυτόν (άρθρο 985 § 1). Σε συνάρτηση με την υποβληθείσα δήλωση και τη μορφή αυτής (καταφατική-αρνητική/ειλικρινής-ψευδής) εξελίσσεται ανάλογα και η διαδικασία της κατασχέσεως στη συνέχεια.
- Η μεν καταφατική δήλωση δημιουργεί υποχρέωση του τρίτου προς καταβολή ή παράδοση του κινητού πράγματος (άρθρο 988 §§ 1 και 2), η οποία στην πρώτη περίπτωση, δηλ. σε περίπτωση μη εθελούσιας καταβολής της απαιτήσεως εκβιάζεται με την αναγκαστική εκτέλεση αυτής (άρθρο 989). Η άρνηση του τρίτου για παράδοση του κινητού πράγματος αντιμετωπίζεται με αντικατάσταση του από άλλο μεσεγγυούχο.
- Η δε αρνητική δήλωση, προς την οποία εξομοιώνεται και η παράλειψη (άρθρο 985 § 3 εδ. α'), μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την άσκηση ανακοπής από την πλευρά του κατασχόντος δανειστή (άρθρο 986) και τη συνακόλουθη καταδίκη του τρίτου, εφόσον αποδειχθεί ανειλικρινής (άρθρο 990). Τέλος, η παράλειψη ή η ανακρίβεια της δηλώσεως συνιστούν για τον τρίτο γενεσιουργό λόγο ανορθώσεως της ζημίας του κατασχόντος δανειστή (άρθρο 985 § 3 εδ. β').

- Η διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου άρχεται με την επίδοση του κατασχετήριου εγγράφου στον τρίτο και στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη (άρθρο 983 § 1). Από την επίδοση αυτή ο καθ' ου χάνει την εξουσία διαθέσεως της κατασχεθείσας απαιτήσεως (άρθρο 984 § 1) και κάθε μορφή απαλλοτριώσεως αυτής **επιφέρει ως συνέπεια την ακυρότητα της δικαιοπραξίας ή της πράξης που έγινε παρά την απαγόρευση**, κατά τα οριζόμενα στο ουσιαστικό δίκαιο (άρθρο 175 εδ. β', άρθρα 174, 180 επ. Α.Κ. · *Μπρίνιας*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 984, § 452α, σ. 1350 · *Βαθρακοκοίλης*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 984, αρ. 5, σ. 75).
- Η απαγόρευση διαθέσεως περιορίζεται στο ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση, όπως ορίζεται και στην § 2 του άρθρου 984 για τον τρίτο. Η δέσμευση δηλαδή της κατασχεθείσας απαιτήσεως είναι μερική και όχι ολική και περιλαμβάνει μόνο το κατασχεθέν ποσό, με αποτέλεσμα το επί πλέον μη κατασχεθέν ποσό να μπορεί ο μὲν καθ' ου να το διαθέσει ελεύθερα, ο δε τρίτος να το καταβάλει, να το συμψηφίσει κ.λπ. (βλ. σχετ. *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 159, σ. 115, *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 984, § 452α, σ. 1350, *Βαθρακοκοίλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 984, αρ. 5α, σ. 75, *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 56, σ. 157-165. Βλ. και ΕφΑθ 2674/2008, ΕλλΔνη 2008, σ. 1501).
- Η απαγόρευση αυτή αναφέρεται στην κατά το ουσιαστικό δίκαιο έννοια της διαθέσεως και περιλαμβάνει οποιαδήποτε και για οποιαδήποτε αιτία (πώληση, ανταλλαγή, δωρεά, εκχώρηση, άφεση χρέους κ.λπ.) μεταβίβαση ή απαλλοτριώση της κατασχεθείσας απαιτήσεως ή του κατασχεθέντος πράγματος (βλ. σχετ. *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 984, § 453, σ. 1352, *Βαθρακοκοίλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 984, αρ. 7, σ. 76 επ., ΣχΠολΔικ VIII, σ. 33).

2. Γενικές προϋποθέσεις της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

- Ο επισπεύδων δανειστής θα πρέπει να διαθέτει οπωσδήποτε εκτελεστό τίτλο (άρθρο 904 § 1), κατά του οφειλέτη του (ή των προσώπων που νομιμοποιούνται παθητικά), ο οποίος να ενσαρκώνει απαίτηση βέβαιη (άρθρο 915) και εκκαθαρισμένη (άρθρο 916).

- Απαραίτητη είναι επίσης η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου και έκδοση απογράφου (άρθρο 918) καθώς και η τήρηση προδικασίας, με την προηγούμενη επίδοση επιταγής (άρθρο 924) στον οφειλέτη του και την πάροδο τριών εργάσιμων ημερών από την επίδοσή της (άρθρο 926§1).

3. Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία - Έννοια του τρίτου

- Επιπεύδων δανειστής: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμφανίζεται στον εκτελεστό τίτλο ως δικαιούχος χρηματικής απαιτήσεως ή που νομιμοποιείται ενεργητικά (άρθρο 919) να επιπεύσει αναγκαστική εκτέλεση για την ικανοποίηση της χρηματικής αυτής απαιτήσεως.
- Καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης: κατονομάζεται στον εκτελεστό τίτλο ως οφειλέτης της χρηματικής παροχής, όπως και κάθε άλλο πρόσωπο, που νομιμοποιείται παθητικά (άρθρα 919, 920) για την ικανοποίηση της ίδιας χρηματικής απαιτήσεως. Ο οφειλέτης της χρηματικής παροχής, για την οποία επιπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση, έχει όμως, συγχρόνως, και την ιδιότητα του δανειστή της απαιτήσεως, είναι ο δικαιούχος της κατασχέτας απαιτήσεως, που βρίσκεται στα χέρια του τρίτου. Ο οφειλέτης αποτελεί τον συνδετικό κρίκο του επιπεύδοντος δανειστή με τον τρίτο, στα χέρια του οποίου κατάσχετα η απαίτησή του.
- Τρίτος: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), το οποίο είναι κάτοχος εξ ιδίου δικαίου, δυνάμει δηλαδή ορισμένης έννομης σχέσης μεταξύ αυτού και του οφειλέτη, του αντικειμένου της κατασχέσεως. Ο τρίτος κατέχει το κατασχετέο αντικείμενο με βάση συγκεκριμένη έννομη σχέση (μίσθωση, παρακαταθήκη, εντολή κ.λπ.).
- Παραδείγματα τρίτου: ο μισθωτής, ο λήπτης χρησιδανείου, ο εντολοδόχος, ο αγοραστής που δεν έχει εξοφλήσει το τίμημα από την πώληση ακινήτου, ο υπαίτιος σε αποζημίωση από τροχαίο ατύχημα έναντι του ζημιωθέντος, η ασφαλιστική εταιρεία για το ποσό που έπρεπε να καταβάλει στον υπαίτιο του ατυχήματος καθ' ου η εκτέλεση κ.λπ.
- Σημείωση: Δεν είναι τρίτοι εκείνοι που ενεργούν ως αντιπρόσωποι ή ως υπάλληλοι ή ως όργανα του οφειλέτη (π.χ. ο ασκών τη γονική μέριμνα, ο επίτροπος, ο εισπράκτορας ταμίας της επιχειρήσεως κ.λπ.).

- Αναγκαστική κατάσχεση κατά του Δημοσίου ως τρίτου των εναντίον του χρηματικών απαιτήσεων του καθ' ου, που δεν εξαρτώνται από αντιπαροχή, επιτρέπεται. Τέτοια απαίτηση, για την οποία δεν απαιτείται να προηγηθεί έκδοση σχετικού τίτλου πληρωμής από το αρμόδιο όργανο του Δημοσίου, έχει λχ. ο ιδιοκτήτης ακινήτου καταληφθέντος από το Δημόσιο ως εγκαταλελειμμένου για τα μισθώματα που το τελευταίο εισέπραξε από την εκμίσθωση του ακινήτου (ΑΠ 1312/1982, ΕλλΔνη 1983. 226).
- Με το άρθρ. 4 § 2 ν. 31/1968 ορίζεται ότι κατάσχεση εις χείρας ΟΤΑ ως τρίτου μπορεί να επιβληθεί μόνον έπειτα από άδεια του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου. Η άδεια χορηγείται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΜονΠΕυρ 46/1972, Δ 1972.297). Ορθώς γίνεται δεκτό, ότι η διάταξη δεν εφαρμόζεται αναλόγως ούτε ως προς το Δημόσιο (γνμδΝΣΚ 55/1970, Δ 1970.81) ούτε ως προς άλλα ν.π. ή οργανισμούς (*Μπρίνιας*, Δ 1972. 304).

4. Αντικείμενο της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου:

A) Χρηματικές απαιτήσεις

α. Απαιτήσεις γεγεννημένες: Ως χρηματικές απαιτήσεις νοούνται οι ενοχικές απαιτήσεις των οποίων η παροχή συνίσταται σε χρήμα υπό την στενή του όρου έννοια, δηλ. ως φορέας αξίας (αντικείμενο κατασχέσεως στα χέρια τρίτου μπορεί να καταστεί και το αλλοδαπό χρήμα, το οποίο μετατρέπεται σε ημεδαπό χρήμα).

- Κατά ρητή νομοθετική επιταγή (άρθρο 982 § 1 α'), προκειμένου να καταστεί η χρηματική απαίτηση αντικείμενο αναγκαστικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, πρέπει να μην εξαρτάται από αντιπαροχή του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη προς τον τρίτο, να πρόκειται επομένως, για χρηματική απαίτηση, η οποία δε θα μπορούσε στο πλαίσιο διαγνωστικής δίκης να αποκρουσθεί με την ένσταση του μη εκπληρωθέντος συναλλάγματος (374 ΑΚ). Αν η απαίτηση εξαρτάται από αντιπαροχή πρέπει να εφαρμοστεί η διαδικασία της κατάσχεσης ειδικών περιουσιακών στοιχείων (1022). Ειδικά όμως στις διαρκείς ενοχές γίνεται δεκτό ότι εάν η παροχή του καθ' ου η εκτέλεση προς τον τρίτο έχει ήδη εκπληρωθεί, τότε η απαίτησή του κατάσχετα στα χέρια τρίτου οφειλέτη.

- **β. Απαιτήσεις μελλοντικές, υπό αίρεση ή προθεσμία:** Σύσσωμη σχεδόν η σύγχρονη θεωρία αλλά και η νομολογία, ενστερνίζονται την άποψη ότι μπορούν να κατασχεθούν και μελλοντικές χρηματικές απαιτήσεις, αρκεί να υφίσταται κατά το χρόνο επιβολής της κατασχέσεως η βασική δικαιοπαραγωγική έννομη σχέση (μίσθωση, εντολή, χρησιδάνειο, παρακαταθήκη, εταιρεία), από την οποία θα προκύψουν και να προσδιορίζεται αυτή κατ' είδος και υποκείμενα.
- **γ. Μεριδία οργανισμών συλλογικών επενδύσεων:** Οι διατάξεις των άρθρων 983 επ. εφαρμόζονται αναλόγως και όταν αντικείμενο της κατάσχεσης είναι μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 12 και 14 ν. 3283/2004. Η κατάσχεση αυτή θεωρείται ως κατάσχεση απαιτήσεως στα χέρια τρίτου και καταλαμβάνει την αξίωση για εξαγορά μεριδίων και όχι το μερίδιο αμοιβαίου κεφαλαίου ή τα επιμέρους στοιχεία που συνθέτουν την περιουσία του αμοιβαίου κεφαλαίου.

Β) Απαιτήσεις του καθ' ου η εκτέλεση κατά τρίτου προς μεταβίβαση κινητού:

- Με το σύστημα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου κατάσχονται και απαιτήσεις του καθ' ου η εκτέλεση κατά τρίτου προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητών, εφόσον αυτές επίσης δεν εξαρτώνται από αντιπαροχή (άρθρο 982 § 1 στοιχ. α). Αντικείμενο της κατασχέσεως δεν είναι στην περίπτωση αυτή το ενσώματο κινητό πράγμα, στο οποίο αναφέρεται αξίωση, αλλά η ίδια η αξίωση προς μεταβίβαση της κυριότητάς του. Την απαίτηση αυτή θα αποκτήσει ο υπερθεματιστής. Πρόκειται για τη μοναδική περίπτωση στο σύστημα του ΚΠολΔ, κατά την οποία κατάσχετα και πλειστηριάζεται όχι (ενσώματο) κινητό ή ακίνητο πράγμα, αλλά απαίτηση.
- Επιβάλλεται διασταλτική πάντως ερμηνεία της ρυθμίσεως, ώστε να περιληφθεί όχι μόνον η απαίτηση προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητών πραγμάτων, αλλά και η απαίτηση προς παράδοση της νομής ή κατοχής αυτών. Χωρίς τη διεύρυνση αυτή θα ήταν ανεφάρμοστη η διάταξη του άρθρου 983 § 3 στους περισσότερους από τους τίτλους σε διαταγή, που έχουν αντικείμενο κινητά πράγματα (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 22-23).

Γ) Κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια τρίτου:

- Αντικείμενο της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου είναι, τέλος, και τα κινητά πράγματα, της κυριότητας του οφειλέτη, που βρίσκονται στην κατοχή του τρίτου (άρθρο 982 § 1 στοιχ. β), λ.χ. η κατάσχεση μετοχών στα χέρια της ΑΕ ως τρίτης. Για να εφαρμοσθεί όμως η διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου στην περίπτωση αυτή θα πρέπει ο τρίτος όχι μόνον να έχει την εξουσία διαθέσεως, αλλά να αρνείται να αποδώσει τα κινητά που κατέχει στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη. Διότι, αν ο τρίτος είναι πρόθυμος να αποδώσει τα κινητά αυτά και να παραιτηθεί από την κατοχή τους, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, αλλά οι διατάξεις της κατασχέσεως των κινητών στα χέρια του οφειλέτη (άρθρο 953 § 2 στοιχ. α), οπότε ο δικαστικός επιμελητής τα αφαιρεί και τα παραδίδει σε μεσεγγυούχο (άρθρα 954, 956).

Δ) Κινητές αξίες ή χρηματοπιστωτικά μέσα σε άυλη μορφή:

- Στην έννοια των (ασώματων) κινητών αξιών περιλαμβάνονται οι μετοχές και άλλοι τίτλοι ισοδύναμοι με μετοχές εταιριών, προσωπικών εταιριών και άλλων οντοτήτων, καθώς και πιστοποιητικά καταθέσεως αυτών, ομόλογα ή άλλες μορφές τιτλοποιημένου χρέους, αξιόγραφα εν γένει που προσφέρονται για επενδύσεις ενώ στην έννοια των χρηματιστικών μέσων οι κινητές αξίες, τα μέσα χρηματαγοράς, τα μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων και μια σειρά παράγωγων προϊόντων (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 28).

5. Τα ακατάσχετα στα χέρια τρίτου

- Παράλληλα προς τα ακατάσχετα στα χέρια του οφειλέτη (άρθρο 953 § 3) και επιπρόσθετα προς αυτά, ο νόμος προβλέπει ειδικώς (άρθρο 982 § 2) και ορισμένες κατηγορίες κινητών πραγμάτων και χρηματικών απαιτήσεων, που εξαιρούνται της κατασχέσεως, όταν η κατάσχεση γίνεται στα χέρια τρίτων. Τα κινητά πράγματα που δεν κατάσχονται στα χέρια του οφειλέτη δεν κατάσχονται και όταν η κατάσχεση επιχειρείται στα χέρια τρίτου (ακόμα κι αν αυτός είναι ο επισπεύδων δανειστής).
- Η ιδιότητα της απαιτήσεως ως ακατάσχετης κρίνεται με βάση τον χρόνο επιβολής της κατασχέσεως, εκτός αν πρόκειται για απαίτηση μέλλουσα ή υπό αίρεση, οπότε λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος της πληρώσεως της αιρέσεως (άρθρο 209 ΑΚ) ή της γενέσεως της

απαιτήσεως. Εξάλλου η κατάσχεση ακατάσχετης απαιτήσεως είναι δικονομικά άκυρη (φυσικά δεν πρόκειται για αυτοδίκαιη ακυρότητα). Προϋποτίθεται άσκηση ανακοπής κατά της εκτελέσεως (άρθρο 933), που ευδοκιμεί με την επίκληση και απόδειξη βλάβης, έστω και περιουσιακής (άρθρο 159 § 3). Παραίτηση από το ακατάσχετο πριν από την κατάσχεση δεν είναι δυνατή ούτε και συμφωνίες που το περιορίζουν. Είναι έγκυρη όμως η συμφωνία για επέκταση ή διεύρυνση των ακατάσχετων.

Περιπτώσεις ακατασχέτων:

A) Κινητά υποκείμενα σε άμεση φθορά:

- Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα κινητά, που υπόκεινται **όχι σε απλή αλλά σε άμεση φθορά** (άρθρο 982 § 2 στοιχ. α). Τα υποκείμενα σε απλή φθορά κινητά κατάσχονται πάντοτε στο επίπεδο της κατασχέσεως στα χέρια του οφειλέτη και απλώς ο πλειστηριασμός τους είναι άμεσος (άρθρο 962). Στο πλαίσιο όμως της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, τα μεν υποκείμενα σε άμεση φθορά δεν κατάσχονται καθόλου, τα δε υποκείμενα σε απλή φθορά κατάσχονται απεριόριστα και απλώς ο πλειστηριασμός τους (άρθρο 988 § 2) θα ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 962. Το κριτήριο διακρίσεως της άμεση φθοράς των κινητών από την απλή αναζητείται στη διαδικασία και ιδίως στον χρόνο, που απαιτείται για τη ρευστοποίηση τους κατά τη διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου. Υποκείμενα σε άμεση φθορά είναι ιδίως τα άνθη, τα ψάρια, τα φρούτα, τα κρέατα που δεν μπορούν να διατηρηθούν στο ψυγείο και γενικά κάθε κινητό που υφίσταται φυσική αλλοίωση με το πέρασμα του χρόνου (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 34).

B) Εταιρική μερίδα επί προσωπικών εταιριών:

- Η απαγόρευση της κατασχέσεως της εταιρικής μερίδας επί προσωπικών εταιριών (άρθρο 982 § 2 στοιχ. β) αποτελεί απόρροια των κρατούντων στο εμπορικό δίκαιο αρχών ότι η εταιρική ιδιότητα των εταιρών προσωπικής εταιρίας είναι αμεταβίβαστη (άρθρο 761 ΑΚ). Ο νόμος αναφέρεται αποκλειστικά στην εταιρική μερίδα των προσωπικών εταιριών. Αμιγώς προσωπική είναι η ομόρρυθμη εταιρία, ως προσωπική εταιρία θεωρείται όμως και η απλή όπως και η κατά μετοχές (άρθρα 271, 284 ν. 4071/2012, αντίστοιχα) ετερόρρυθμη

εταιρία, αλλά και ο συνεταιρισμός καθώς και η αστική εταιρία. Εταιρική μερίδα στις προσωπικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα είναι το ποσοστό της οικονομικής συμμετοχής του εταίρου στην εταιρία. Εδώ δεν ανήκουν και επομένως κατάσχονται κανονικά, οι απαιτήσεις των εταίρων έναντι της εταιρίας για τα κέρδη, όπως και το προϊόν της εκκαθαρίσεως. Το ακατάσχετο δεν αφορά κεφαλαιουχικές εταιρίες. Κατάσχεση της εταιρικής ιδιότητας στην ανώνυμη εταιρία δεν είναι εφικτή παρά μέσω της κατασχέσεως των μετοχών της (ως κινητών), που συνιστούν αξιόγραφα και συνδέουν τον μέτοχο με την εταιρία (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 35-38).

Γ) Απαιτήσεις διατροφής και συνεισφοράς των συζύγων για τις ανάγκες της οικογένειας:

- Εξαιρούνται περαιτέρω από την κατάσχεση στα χέρια τρίτου οι διατροφικές αξιώσεις, που απορρέουν από τον νόμο ή από διάταξη τελευταίας βουλήσεως καθώς και οι απαιτήσεις συνεισφοράς των συζύγων για τις ανάγκες της οικογένειας (άρθρο 982 § στοιχ. γ). Το ακατάσχετο αυτό αποβλέπει προφανώς στην προστασία του του δικαιούχου της διατροφής, διευκολύνει την πραγμάτωση του σκοπού της και ενισχύει τα ακατάσχετα του άρθρου 953 § 3 στοιχ. α, β. *Σημ.:* δεν είναι ακατάσχετες οι απαιτήσεις διατροφής που προέρχονται από σύμβαση ή από άλλη μονομερή δικαιοπραξία.

Δ) Απαιτήσεις μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών παροχών:

- Εξαιρούνται από την κατάσχεση εκτός αν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση για διατροφή που στηρίζεται στο νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βούλησης ή για συνεισφορά στις ανάγκες της οικογένειας, οπότε επιτρέπεται να γίνει κατάσχεση έως το μισό, αφού ληφθούν υπόψη τα ποσά που εισπράττει ο υπόχρεος, το μέγεθος των υποχρεώσεων που του δημιουργεί ο γάμος του για αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών και ο αριθμός των δικαιούχων (άρθρο 982 § 2 στοιχ. δ).

α. Ακατάσχετες απαιτήσεις από μισθούς:

- Η έννοια του μισθού προσδιορίζεται από το ουσιαστικό δίκαιο και θεωρείται κάθε παροχή, που οφείλει ο εργοδότης κατά το νόμο ή κατά τη σύμβαση στον μισθωτό, ως αντάλλαγμα για την παρεχόμενη εργασία του. Δεν πρέπει το ακατάσχετο του μισθού να περιοριστεί στην (ατομική ή συλλογική) σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αλλά να περιλάβει και

τους εργαζόμενους με σύμβαση δημοσίου δικαίου, είτε αυτοί παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Δημόσιο είτε σε ν.π.δ.δ. Καλύπτονται περαιτέρω από το ακατάσχετο όχι μόνον οι απαιτήσεις μισθών, που έχουν ως βάση εξαρτημένη εργασία, αλλά και σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Ο μισθός είναι ακατάσχετος, ανεξαρτήτως της μορφής, της ονομασίας, του είδους, του ύψους του και της νομικής του βάσεως. Ο μισθός παραμένει ακατάσχετος είτε θεμελιώνεται στον νόμο, σε συλλογική σύμβαση ή σε διαιτητική απόφαση (νόμιμος μισθός) είτε σε ατομική συμφωνία (συμβατικός μισθός) είτε σε πρακτική της εκμεταλλεύσεως είτε σε πρόσθετη κατά χρόνο ή κατά είδος εργασία είτε όταν είναι ο συνηθισμένος (άρθρο 653 ΑΚ). Δεν έχει επίσης σημασία για το ακατάσχετο, αν ο μισθός καθορίζεται, ως συνήθως, σε συνάρτηση με τον χρόνο (χρονικός μισθός, άρθρο 655 ΑΚ) ή με την απόδοση, το αποτέλεσμα της εργασίας (άρθρο 648 § 2 ΑΚ) ή πρόκειται για μισθό σε ποσοστά στα κέρδη (άρθρο 654 ΑΚ). Το ακατάσχετο του μισθού καλύπτει τόσο τον βασικό μισθό, δηλαδή την κύρια αντιπαροχή για την εργασία όσο και τις υπόλοιπες μισθολογικές παροχές, τα επιδόματα λ.χ. ανθυγιεινής εργασίας, επικίνδυνης εργασίας, προϋπηρεσίας, εορτών, άδειας, οικογενειακά επιδόματα κ.λπ., τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα, τις προσαυξήσεις για νυκτερινή εργασία κ.λπ.

- **Δεν αποτελούν μισθό και μπορούν να κατασχεθούν:** Παροχές του εργοδότη που χορηγούνται για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών της επιχειρήσεως ή για τη διευκόλυνση εκτελέσεως της εργασίας (λ.χ. μεταφορά εργαζομένου στον τόπο εργασίας, χορήγηση συσιτίου, αυτοκινήτου, στολής κ.λπ.)· παροχές του εργοδότη προς αποκατάσταση δαπανών, που έγιναν από τον εργαζόμενο χάριν της εργασίας του και με τις οποίες βαρύνεται ο εργοδότης (λ.χ. οδοιπορικά έξοδα, αποζημίωση λόγω διανυκτερεύσεως εκτός έδρας κ.λπ.)· απαιτήσεις αποζημιώσεως λόγω καταγγελίας της εργασιακής σχέσεως, η αποζημίωση για μη παροχή άδειας αναψυχής κ.λπ. (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 45-49).
- Οι εξαιρέσεις από το ακατάσχετο: Ο νομοθέτης επιτρέπει την κατάσχεση «έως το μισό» των απαιτήσεων από μισθούς, όταν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση από διατροφή, στηριζόμενη στον νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως, ή για συνεισφορά στις

ανάγκες της οικογένειας «αφού ληφθούν υπόψη τα ποσά που εισπράττει ο υπόχρεος, το μέγεθος των υποχρεώσεων που του δημιουργεί ο γάμος του για αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών και ο αριθμός των δικαιούχων» (άρθρο 982 § 2 στοιχ. δ). Από τη διατύπωση ήδη της ανωτέρω διατάξεως «έως το μισό» προκύπτει εναργώς ότι το κατασχέτο ποσό του μισθού αποτελεί πάντως συνάρτηση του ύψους της διατροφής, η δε κατάσχεση μπορεί να περιορισθεί και κάτω από το μισό του ανωτέρω ποσού. Όταν, επομένως, το ύψος της διατροφής δεν φθάνει το μισό του μισθού, κατάσχεται το ανάλογο μικρότερο τμήμα του.

- Εξαιρέση στον κανόνα του ακατασχέτου εισάγεται και με το άρθρο 31 του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974), που επιτρέπει την κατάσχεση μισθών και συντάξεων για χρέη προς το Δημόσιο (και προς τα νομικά πρόσωπα υπέρ των οποίων εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΕΔΕ). Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 31 § 1 στοιχ. ε (όπως αυτό ισχύει μετά τις τροποποιήσεις του άρθρου 4 ν. 3714/2008 και δυνάμει του ν. 4336/2015) εξαιρούνται της κατασχέσεως: «οι απαιτήσεις από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο από χίλια (1.000) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση για τα χρέη προς το Δημόσιο επί του 1/2 του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ και μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, καθώς και επί του συνόλου του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ.
- Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στις κατασχέσεις, που επιβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του ανεξαρτήτως του χρόνου γένεσης των απαιτήσεων του Δημοσίου καθώς και στις ήδη επιβληθείσες ενεργείς κατασχέσεις για τις απαιτήσεις του οφειλέτη έναντι του τρίτου, που γεννώνται από την έναρξη ισχύος του (η έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 εντοπίζεται στις 19.8.2015). Για τα χρέη προς το Δημόσιο κατάσχεται στα 4/5 των ημερομισθίων και το 1/5 αυτών (ΚΕΔΕ άρθρο 31 § 1 στοιχ. στ, όπως ήδη ισχύει).

β. Ακατάσχετες απαιτήσεις από συντάξεις:

- Το ακατάσχετο των συντάξεων δεν διέπεται από ενιαίο νομοθετικό καθεστώς. Ως προς τις συντάξεις των πολιτικών και στρατιωτικών υπαλλήλων εφαρμόζεται ευθέως το άρθρο 982

§ 2 στοιχ. δ. Ισχύει επομένως το ακατάσχετο ως προς αυτές υπό τους όρους της ανωτέρω διατάξεως. Αλλά και οι ρυθμίσεις ως προς τις εξαιρέσεις από το ακατάσχετο των συντάξεων των πολιτικών και στρατιωτικών υπαλλήλων δεν διαφοροποιούνται από εκείνες που ισχύουν για τους μισθούς. Κατάσχονται επομένως στα χέρια του Δημοσίου ως τρίτου οι ανωτέρω συντάξεις: όταν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση διατροφής, που στηρίζεται στον νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως ή συνεισφοράς στις ανάγκες της οικογένειας, οπότε κατάσχονται οι συντάξεις «έως το μισό» και υπό τους προσδιοριστικούς όρους του άρθρου 982 § 2 στοιχ. δ· όταν πρόκειται να ικανοποιηθούν χρέη προς το Δημόσιο (ΚΕΔΕ άρθρο 31 στοιχ. ε), οπότε, αν η σύνταξη υπερβαίνει το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ μηνιαίως, επιτρέπεται να κατασχεθεί το 1/2 του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ και μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, ενώ, αν η σύνταξη υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, κατάσχετα το σύνολο του υπερβάλλοντος ποσού· όταν επιτρέπεται η κατάσχεσή τους δυνάμει ειδικών νόμων, που διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 52 αριθ. 20 ΕισΝΚΠολΔ (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 57-58).

γ. Ακατάσχετες απαιτήσεις από ασφαλιστικές παροχές: Το ακατάσχετο των ασφαλιστικών παροχών διέπεται αποκλειστικά από το άρθρο «μόνο» του ν.δ. 91/1969, που ως νεότερη ρύθμιση παραγκωνίζει πλήρως το άρθρο 982 § 2 στοιχ. δ.

δ. Επέκταση του ακατασχετού των μισθών, συντάξεων ή ασφαλιστικών παροχών, που κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό:

- Επικράτησε σχεδόν απόλυτα η πρακτική να κατατίθενται οι μισθοί και οι συντάξεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Με την κατάθεση του μισθού ή της συντάξεως στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου, ο εργοδότης απαλλάσσεται από την αντίστοιχη υποχρέωσή του. Ανέκυψε, ωστόσο, το πρόβλημα, αν είναι επιτρεπτή η κατάσχεση των σχετικών απαιτήσεων στα χέρια του πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου, αφού στον λογαριασμό αυτόν κατατίθενται συνήθως και άλλες, κατασχετέες, ενδεχομένως, απαιτήσεις. Η εντεύθεν συγχώνευση κατασχετών και ακατάσχετων απαιτήσεων καθιστά προφανώς δυσχερή ή και αδύνατη τη μεταξύ τους διάκριση. Με το άρθρο 20 ν. 4161/2013 προβλέφθηκε γενικά ότι απαιτήσεις από καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των

χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ και των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ σε περίπτωση κοινού λογαριασμού. Επιφύλαξη διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, όταν ο δανειστής είναι το Δημόσιο, για το οποίο ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ), όπου ορίζεται (άρθρο 31 § 2 εδ. α' ΚΕΔΕ μετά την πρόσφατη αντικατάσταση του από το άρθρο 11 § 6 ν. 4484/2017) ότι «Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα σε ατομικό ή κοινό λογαριασμό ή τοποθετήσεις σε λογαριασμό πληρωμών στα εγκατεστημένα στη χώρα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και ιδρύματα πληρωμών είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) ευρώ μηνιαίως για κάθε φυσικό πρόσωπο και σε ένα μόνο ίδρυμα». Η εξασφάλιση του ανωτέρω ακατασχέτου προϋποθέτει δήλωση του καταθέτη προς ένα εκ των πιστωτικών ιδρυμάτων, με την οποία προσδιορίζεται ο συγκεκριμένος λογαριασμός, για τον οποίο θα ισχύει το ακατάσχετο (άρθρο 20.3 ν. 4161/2013, άρθρο 31 § 2 ΚΕΔΕ). Ειδικά, όμως, ως προς τις καταθέσεις, που αφορούν σε μισθούς ή συντάξεις ή ασφαλιστικές παροχές, προσδιορίζονται υποχρεωτικά ως τέτοιες και κατά το υπερβάλλον του ανωτέρω προβλεπόμενου ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ή των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ επί κοινού λογαριασμού και καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις του άρθρου 982 ΚΠολΔ. Στο άρθρο 982 § 3 ΚΠολΔ (όπως προστέθηκε από το άρθρο 3 ν. 3714/2008) προβλέπεται ότι το ακατάσχετο των μισθών, συντάξεων ή ασφαλιστικών παροχών ισχύει και όταν η καταβολή του ποσού γίνεται απευθείας σε τραπεζικό λογαριασμό. Το ακατάσχετο, ωστόσο, αυτό ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι ο λογαριασμός παρουσιάζει υπόλοιπο, που δεν υπερβαίνει, κατά το χρονικό διάστημα από την επιβολή της κατάσχεσης έως την επόμενη ημέρα της καταβολής, το ποσό της εξαιρούμενης από την κατάσχεση απαιτήσεως (982 § 3 εδ. β'). Προϋποτίθεται, δηλαδή, συγκεκριμένα, ότι το ποσό αυτό δεν υπερβαίνει τον έναν μισθό και η ανάληψη του ποσού θα γίνει το αργότερο την επόμενη ημέρα της καταβολής. Οι περιορισμοί αυτοί δύσκολα προάγουν τον εκπεφρασμένο σκοπό της ρυθμίσεως να προστατεύσει τους εργαζομένους. Και όταν επιτρέπεται, πάντως, η κατάσχεση τραπεζικού λογαριασμού, αυτή δεν είναι απεριόριστη. Οφείλει να υπακούει στις αρχές της απαγορεύσεως καταχρηστικής συμπεριφοράς και (ιδίως) στην αρχή της αναλογικότητας (βλ. σχετ. *Nika*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 60).

ε. Κοινοτικές ενισχύσεις ή επιδοτήσεις.

στ. Επιδικαζόμενες από το ΕΔΔΑ απαιτήσεις.

ζ. Ακατάσχετο απαιτήσεων δυνάμει ειδικών διατάξεων: προσωρινά επιδικαζόμενες απαιτήσεις, απαιτήσεις των εργολάβων, ακατάσχετο ασφαλιστικών τοποθετήσεων, ακατάσχετο απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, ΟΤΑ και λοιπών ν.π.δ.δ. που πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου.

η. Κατασχετό των τραπεζικών καταθέσεων.

6. Τρόπος επιβολής της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

A) Συντέλεση της κατασχέσεως:

- Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου γίνεται με επίδοση στον τρίτο και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται εγγράφου (άρθρο 983 § 1), που πρέπει να περιέχει ορισμένα, καθοριζόμενα από την ίδια διάταξη, στοιχεία. Το έγγραφο αυτό που αποκαλείται κατασχετήριο (άρθρα 985, 987), θα πρέπει να επιδοθεί στον καθ' ου η εκτέλεση το αργότερο μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου γίνει η επίδοση στον τρίτο, αλλιώς η κατάσχεση είναι άκυρη (άρθρο 983 § 2).

B) Φύση και περιεχόμενο του κατασχετηρίου:

- Το κατασχετήριο αποτελεί συστατικό διαδικαστικό έγγραφο της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, που ενσαρκώνει την πρώτη μετά την επιταγή διαδικαστική πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης. Συντάσσεται είτε αυτοπροσώπως από τον δανειστή που έχει ικανότητα δικαστικής παραστάσεως είτε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του (άρθρο 97 § 1).
- Το κατασχετήριο έγγραφο πρέπει να περιέχει τα αναφερόμενα στο άρθρ. 983 § 1, σε συνδυασμό και με το άρθρ. 118, στοιχεία. Πρέπει ειδικότερα να προσδιορίζεται επακριβώς η ταυτότητα του επιβάλλοντος την κατάσχεση δανειστή και του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη-καταθέτη. Τα στοιχεία τα προσδιοριστικά της ταυτότητας, ιδίως του οφειλέτη, πρέπει ν' αναφέρονται με τη μεγαλύτερη δυνατή πληρότητα, όχι όμως ως αναγκαία στοιχεία για το κύρος του κατασχετηρίου, αλλά προκειμένου ν' αποφεύγεται ή έστω να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος από τη συνωνυμία, που θα συνεπαγόταν (δικαιολογημένα) την αρνητική δήλωση της τράπεζας, ενόψει της πραγματικής

αδυναμίας εξατομικεύσεως του φυσικού ή νομικού προσώπου του καθ' ου η κατάσχεση καταθέτη. Σκόπιμη λχ. είναι η αναφορά και του μητρώνυμου, του αριθμού φορολογικού μητρώου ή του αριθμού της αστυνομικής ταυτότητας του καταθέτη.

- Στην περίπτωση της κατάσχεσης στα χέρια τραπεζικού ιδρύματος ως τρίτου, στο κατασχετήριο δεν είναι απαραίτητο να προσδιορίζεται το είδος του λογαριασμού ούτε και ο αριθμός του ή το ύψος του πιστωτικού υπολοίπου (*Ψυχομάνης*, Τραπεζικό δίκαιο, Δίκαιο τραπεζικών συμβάσεων I [2001] 170). Πρέπει πάντως να εξειδικεύεται η δεσμευόμενη απαίτηση, ούτως ώστε να παρέχεται στην τράπεζα η δυνατότητα ακριβούς δηλώσεως. Δεν υπάρχει λχ. ο απαιτούμενος προσδιορισμός της δεσμευόμενης απαιτήσεως, όταν στο κατασχετήριο αναφέρεται ότι επιβάλλεται κατάσχεση σε όλες γενικώς τις καταθέσεις του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη.
- Η παράλειψη ή ατέλεια οποιουδήποτε από τα στοιχεία του κατασχετηρίου συνεπάγεται ακυρότητα μόνο με τη συνδρομή δικονομικής βλάβης (άρθρο 159 αριθ. 3), την οποία μπορεί να επικαλεσθεί τόσο ο καθ' ου η εκτέλεση όσο και ο τρίτος (βλ. για τον τελευταίο άρθρο 987).

7. Κατάσχεση απαιτήσεων από τίτλο εις διαταγήν:

- Σύμφωνα με το άρθρο 983 § 3, όταν πρόκειται για απαίτηση από τίτλο εις διαταγήν, η κατάσχεση στα χέρια τρίτου μπορεί να γίνει μόνον, αφού ο τίτλος αφαιρεθεί κατά το άρθρο 954 I από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και παραδοθεί σ' εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση. Στοιχείο του πραγματικού της προκείμενης κατασχέσεως δεν αποτελεί επομένως μόνον η κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο και στον καθ' ου η εκτέλεση, αλλά, προσθέτως, και η αφαίρεση του τίτλου από τον καθ' ου η εκτέλεση. Αν δεν προηγηθεί αφαίρεση του τίτλου, η κατάσχεση θεωρείται ανυπόστατη και μη δεσμευτική για τον τρίτο, ο οποίος όχι μόνον δεν υποχρεούται να προβεί στην κατά νόμο (άρθρο 985) δήλωση, αλλά δικαιούται και να προτείνει το ανυπόστατο της κατάσχεσης αυτής χωρίς να δεσμεύεται από τη ρύθμιση του άρθρου 987.

8. Συνέπειες της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

A) Γενικά:

- Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου, όπως και κάθε μορφή κατασχέσεως (άρθρα 958, 997), συνεπάγεται υλική (επιτυγχάνεται μέσω της μετατροπής του τρίτου σε μεσεγγυούχο, άρθρο 984 § 3) και νομική δέσμευση (επιτυγχάνεται με την απαγόρευση της διαθέσεως του κατασχεθέντος, άρθρο 984 § 1, 2) του κατασχεθέντος αντικειμένου, με απώτερο σκοπό την ικανοποίηση του δανειστή του καθ' ου η εκτέλεση. Η διάταξη του άρθρου 984 θεωρείται από τη νομολογία ως κανόνας ουσιαστικού δικαίου.

B) Συνέπειες για τον καθ' ου η εκτέλεση.

- **α. Απαγόρευση διαθέσεως:** Από την επίδοση στον καθ' ου η εκτέλεση του κατασχετηρίου, αυτός στερείται της εξουσίας διαθέσεως της κατασχεθείσας απαιτήσεως ή του κατασχεθέντος πράγματος. Τυχόν διάθεση του κατασχεμένου απαγορεύεται και είναι αυτοδικαίως άκυρη (άρθρο 175 ΑΚ) για τον κατασχόντα. Η κατάσχεση δε δημιουργεί συνεπώς δικαίωμα προτίμησης υπέρ του δανειστή που την επέβαλε, συνεπάγεται όμως τη νομική δέσμευση της κατασχεθείσας απαιτήσεως ή του κατασχεθέντος κινητού.

α. Δυνατότητα πολλαπλών κατασχέσεων: Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου δεν εμποδίζει την επιβολή δεύτερης, τρίτης κ.λπ. κατασχέσεως (συντηρητικής ή αναγκαστικής) από άλλον δανειστή του καθ' ου ή και από τον ίδιο, που επέβαλε την πρώτη, για άλλη όμως απαίτηση. Η δυνατότητα επιβολής νέας κατασχέσεως για την ίδια απαίτηση από άλλους δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση περιορίζεται, μέχρι το χρόνο συντελέσεως της μεταβιβάσεως στον κατασχόντα της απαιτήσεως που κατασχέθηκε (άρθρο 988 § 1).

γ. Δυνατότητα ασκήσεως αγωγής ή επισπεύσεως αναγκαστικής εκτελέσεως: Η ευχέρεια αυτή παρασχέθηκε στον καθ' ου η εκτέλεση προς αποτροπή καταδολιευτικών ενεργειών των οφειλετών, οι οποίοι διαφορετικά θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν τους πραγματικούς δανειστές στην άσκηση των δικαιωμάτων τους, με την εμφάνιση εικονικών δανειστών, που επιβάλλουν κατάσχεση στα χέρια τους ως τρίτων.

- **Γ) Συνέπειες για τον τρίτο.**

α. Απαγόρευση εξοφλήσεως της κατασχεμένης απαιτήσεως: Σύμφωνα με το άρθρο 984 § 1 εδ. α', αφότου επιδοθεί στον τρίτο το κατασχετήριο, απαγορεύεται και δεν παράγει

έννομες συνέπειες για τον κατασχόντα η εξόφληση από τον τρίτο της κατασχεμένης απαιτήσεως ή ο συμψηφισμός της με μεταγενέστερη απαίτηση, καθώς και η απόδοση στον καθ' ου η κατάσχεση ή η διάθεση σε τρίτους του κατεσχημένου. Η έναρξη των συνεπειών αυτών τοποθετείται στον χρόνο της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον τρίτο, έστω και αν αυτό δεν επιδόθηκε στον καθ' ου η εκτέλεση. Η απαγόρευση αφορά μόνο το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση όταν πρόκειται για χρηματικές απαιτήσεις (άρθρο 984 § 2).

- **β. Απαγόρευση συμψηφισμού της κατασχεμένης απαιτήσεως:** Με τον τρόπο αυτό αποτρέπονται δόλιες συνεννοήσεις μεταξύ καθ' ου η εκτέλεση και τρίτου και η δημιουργία ανύπαρκτων ανταπαιτήσεων. Η ρύθμιση του άρθρου 984 § 2 συμπορεύεται και συμπληρώνει, ιδίως ως προς την έναρξη της απαγορεύσεως, τη διάταξη του άρθρου 449 ΑΚ. Ο μεταγενέστερος (ή προγενέστερος) χαρακτήρας της ανταπαιτήσεως του τρίτου κρίνεται με βάση τον χρόνο της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον ίδιο, σε συνδυασμό προς τον χρόνο της αποσβέσεως λόγω του συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων (άρθρο 441.2 ΑΚ). Επομένως, κρίσιμο χρονικό σημείο αναδεικνύεται εκείνο της συνυπάρξεως των αμοιβαίων απαιτήσεων, που τοποθετείται στον χρόνο που συνέτρεξαν οι προϋποθέσεις του συμψηφισμού. Αν οι αμοιβαίες απαιτήσεις συνυπήρξαν πριν από την επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο, επιτρέπεται ο συμψηφισμός της ανταπαιτήσεως του τρίτου. Ο τρίτος δικαιούται λοιπόν να προτείνει και μετά την κατάσχεση προς συμψηφισμό ανταπαιτήσή του η οποία είχε ήδη γεννηθεί πριν τον χρόνο της επιδόσεως σ' αυτόν του κατασχετηρίου, δεδομένου ότι μέχρι να προταθεί η δήλωση περί συμψηφισμού, οι εκατέρωθεν απαιτήσεις υφίστανται παράλληλως και μόνον με την πρόταση της δηλώσεως επέρχεται αναδρομικώς απόσβεση των απαιτήσεων αυτών, από τότε που συνυπήρξαν. Αντίθετα, είναι ανεπίτρεπτος ο συμψηφισμός αυτός, όταν ο χρόνος συναντήσεως των εκατέρωθεν απαιτήσεων του καθ' ου η κατάσχεση και του τρίτου είναι μεταγενέστερος της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον τρίτο (βλ. σχετ. *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ² § 59 αρ. 107-110).

γ. Απαγόρευση αποδόσεως κινητών: Αποτελεί αυτονόητη συνέπεια της ευθύνης του τρίτου ως μεσεγγυούχου.

δ. Απαγόρευση διαθέσεως του κατασχεμένου σε τρίτους: Η ρύθμιση αυτή προβλέφθηκε για να αποτραπεί η κτήση δικαιώματος παρά μη δικαιούχου, αφού ενδεχόμενη εκποίηση λ.χ. του κινητού από τον τρίτο μη κύριο προς άλλο πρόσωπο θα ήταν ικανή να προσπορίσει σ' αυτό κυριότητα κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1036 επ. ΑΚ. Υπό το ισχύον όμως, μετά το ν.δ. 958/1971, νομοθετικό καθεστώς οι ρυθμίσεις των άρθρων 1036 επ. ΑΚ καλύπτουν την έλλειψη κυριότητας και όχι την έλλειψη εξουσίας διαθέσεως.

ε. Κτήση της ιδιότητας του μεσεγγυούχου: Από την επίδοση στον ίδιο του κατασχετηρίου, ο τρίτος καθίσταται μεσεγγυούχος (984 § 3) του κατασχεμένου πράγματος και υποχρεούται να το φυλάει. Η μεσεγγύηση αυτή διέπεται από τις ρυθμίσεις για την μεσεγγύηση των κατασχεμένων κινητών (956 §§ 4-6).

9. Ανακοπή του καθ' ου η εκτέλεση:

- Κατά των πράξεων της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης, νομιμοποιείται να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 933, προσβάλλοντας ως άκυρη την κατάσχεση και αμφισβητώντας την απαίτηση του κατασχόντος, τον εκτελούμενο τίτλο, την προδικασία, τα ελαττώματα της επιδόσεως σ' αυτήν του κατασχετηρίου, το ακατάσχετο κ.λπ.. Η άσκηση της ανωτέρω ανακοπής επιβάλλεται, μετά τον ν. 4335/2015, να ασκηθεί μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημέρα της επιδόσεως του κατασχετηρίου εγγράφου στον καθ' ου εφόσον οι λόγοι της ανακοπής αφορούν στο κύρος του εκτελεστού τίτλου και της προδικασίας ή στην απαίτηση (934 § 1 στοιχ. α, εδ. α').

10. Η δήλωση του τρίτου - Δυνατές μορφές της δηλώσεως

- Ο τρίτος οφείλει να υποβάλει την κατά το νόμο δήλωση του, σχετικά με το αντικείμενο της κατασχέσεως, προφορικά ενώπιον της γραμματείας του Ειρηνοδικείου του τόπου της κατοικίας του, αφού αυτή θεωρείται κατά τη διάταξη του άρθρου 985 § 2 το αρμόδιο όργανο για τη δήλωση. Η δήλωση του τρίτου μπορεί να λάβει τις κάτωθι πιθανές μορφές (περισσότερα για τις μορφές της δηλώσεως βλ. σε *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 61, σ. 252 επ., § 63, σ. 273 επ.· *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 985, § 458, σ. 1371 επ.·

Βαθρακοκοίλη, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 5, σ. 89 επ. · *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 202 επ., σ. 145).

α. Ανάλογα με τη θέση που παίρνει ο τρίτος απέναντι στο περιεχόμενο του κατασχετηρίου, η δήλωση του μπορεί να χαρακτηριστεί ως θετική (καταφατική, έτσι ρητά το άρθρο 988) ή ως αρνητική (έτσι ρητά το άρθρο 985 § 3), χωρίς να αποκλείεται η κατάφαση ή η άρνηση να μην είναι ολική, αλλά μερική.

- **Καταφατική είναι η δήλωση του τρίτου**, όταν αυτός αποδέχεται ότι υπάρχει η απαίτηση που κατασχέθηκε, ή ότι έχει στα χέρια του το κατασχεθέν πράγμα ή ότι έχει υποχρέωση για τη μεταβίβαση της κυριότητας του κινητού πράγματος, στην έκταση βεβαίως που υφίστανται αυτά κατά τη στιγμή της κατασχέσεως.
- **Αρνητική είναι η δήλωση**, όταν ο τρίτος αρνείται ότι υπάρχει η απαίτηση ή το κινητό ή η υποχρέωση για μεταβίβαση κυριότητας κινητού.
- Με αρνητική δήλωση εξομοιώνει ρητά ο νόμος (άρθρο 985 § 3 εδ. α) και την παράλειψη υποβολής δηλώσεως εντός της νόμιμης προθεσμίας του οκταημέρου που τάσσεται από το άρθρο 985 § 1. Η παθητική αυτή συμπεριφορά του τρίτου, **η οποία αποτελεί πλασματική δήλωση** (βλ. *Βαθρακοκοίλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 5, σ. 89) χαρακτηρίζεται από τη θεωρία συνήθως ως νομικό πλάσμα (βλ. έτσι *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 65, σ. 292 · *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 985, § 458, σ. 1372 · *Βαθρακοκοίλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 5, σ. 89 · *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 204, σ. 146 · ΑΠ 505/2003, ΧρΙΔ 2003, σ. 813 = ΝοΒ 2003, σ. 2123).
- Ως αρνητική δήλωση πρέπει να θεωρηθεί και η δήλωση, η οποία ναί μεν έχει καταφατικό περιεχόμενο, αλλά υποβλήθηκε εκπρόθεσμα ή είναι παράτυπη (ανυπόστατη) -η δήλωση λ.χ., η οποία υποβάλλεται ενώπιον αναρμοδίου (λειτουργικά, καθ' ύλην ή κατά τόπον) οργάνου · βλ. μόνο *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 214, σ. 155 με περαιτ. παραπομπές στην υποσημ. 907- διότι οι ατέλειες αυτές ισοδυναμούν με παράλειψη υποβολής δηλώσεως και άρα, με αρνητική δήλωση. Ως παράλειψη δηλώσεως και συνεπώς ως αρνητική θα πρέπει τέλος να χαρακτηριστεί και η δήλωση, η οποία εξ απόψεως περιεχομένου εκφεύγει των αντικειμενικών ορίων που καθορίζει το άρθρο 985 § 1.

β. Με κριτήριο τη σχέση της δήλωσης προς την αλήθεια, διακρίνεται αυτή σε ανακριβή (ανειλικρινή) ή ακριβή (ειλικρινή).

- **Ανακριβής είναι η δήλωση** που δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, αναφορικά με το αντικείμενο της κατασχέσεως και γενικώς στις σχέσεις του τρίτου και του καθ' ου η κατάσχεση, ενώ ακριβής θεωρείται η δήλωση που ανταποκρίνεται στην αλήθεια αυτή. Το είδος και η έκταση της ανακρίβειας διαφοροποιείται ανάλογα με την υποβληθείσα δήλωση.
- Όπως εύστοχα σημειώνει η *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 205, σ. 147-148: «Το είδος και η έκταση της ανακρίβειας της δηλώσεως του τρίτου έχει σημαντική νομική αξία, διότι καθορίζει το είδος και την έκταση των υποχρεώσεων που επιβάλλει ο νόμος στον τρίτο (985 επ.). Αν πρόκειται για ανακρίβεια σ' ό,τι αφορά την ύπαρξη του αντικειμένου που κατασχέθηκε, ο δανειστής που επέβαλε την κατάσχεση μπορεί να επιδιώξει, με την ανακοπή του (986), την καταδίκη του τρίτου σε καταβολή. Αν πρόκειται για ανακρίβεια που αφορά όχι την ύπαρξη του κατασχεμένου αντικειμένου, αλλά άλλα πραγματικά περιστατικά, η άγνοια των οποίων προκάλεσε ζημία σε εκείνον που επέβαλε την κατάσχεση, ο τρίτος υποχρεώνεται να καταβάλει αποζημίωση (985 § 3 εδ. β'). Αν, τέλος, πρόκειται για ανακρίβεια που καλύπτει όλα τα παραπάνω γεγονότα, η ευθύνη του τρίτου μπορεί να ενεργοποιείται τόσο με την άσκηση ανακοπής, οπότε θα υποχρεωθεί αυτός να καταβάλει, όσο και με την άσκηση αγωγής αποζημίωσης».
- Η ανακρίβεια μπορεί να είναι ολική ή μερική και μπορεί να συνίσταται στην απόκρυψη της ύπαρξης της οφειλής είτε στην παράλειψη είτε στην εσφαλμένη έκθεση ορισμένου περιστατικού που ασκεί επιρροή στην οφειλή του τρίτου (βλ. έτσι *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 65, σ. 292· *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 985, § 458, σ. 1372, *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 5, σ. 89· *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 205, σ. 147). Ανακριβής με την παραπάνω έννοια μπορεί να είναι τόσο η ρητή αρνητική δήλωση του τρίτου, όσο και η σιωπηρή, όταν δηλαδή υπάρχει παράλειψη δηλώσεως που εξομοιώνεται με αρνητική δήλωση.
- Όπως επισημαίνεται (*Ράμμος*, Εγχειρίδιον ΙΙΙ, § 468 σ. 1637 επ.) ανακριβής θα πρέπει να χαρακτηριστεί η δήλωση, μόνο αν τα πραγματικά γεγονότα, τα οποία περιέχονται σε αυτή, δεν είναι αληθινά και όχι όταν ο νομικός χαρακτηρισμός που γίνεται από τον τρίτο

δεν κρίνεται ορθός από τον κατασχόντα δανειστή και το δικαστήριο, διότι στην περίπτωση αυτή είναι πολύ δύσκολο να θεωρηθεί υπαίτιος ο τρίτος για τη μη ορθή ερμηνεία ή εφαρμογή των διατάξεων του νόμου.

11. Εξέλιξη της διαδικασίας ανάλογα με τη μορφή της δηλώσεως

- Οι ανωτέρω πιθανές μορφές της δηλώσεως επιδρούν διαφορετικά η καθεμία στη διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου. Ανάλογα με το περιεχόμενο που αυτή λαμβάνει, η διαδικασία μπορεί να εξελιχθεί ακολουθώντας διαφορετικές δικονομικές πορείες με δυο δυνατούς τρόπους.
- Ο πρώτος, ο οποίος βασίζεται στη συγκεκριμένη μορφή της δηλώσεως (καταφατική-αρνητική), αφορά την πορεία της διαδικασίας σχετικά με το αντικείμενο της κατασχέσεως.
- Ο δεύτερος, ο οποίος βασίζεται στην παράλειψη ή την ανακρίβεια της δηλώσεως, αφορά την ευθύνη του τρίτου για αποζημίωση και προϋποθέτει την άσκηση από την πλευρά του δανειστή ανακοπής ή αυτοτελούς αγωγής αποζημιώσεως.

Έτσι, μετά την υποβολή της δηλώσεως η διαδικασία της κατασχέσεως μπορεί να εξελιχθεί ως εξής:

- Όσον αφορά τον πρώτο δυνατό τρόπο εξέλιξης, **στην περίπτωση που ο τρίτος προβεί σε θετική (καταφατική) δήλωση, ότι έχει στα χέρια του την κατασχεθείσα απαίτηση ή το κατασχεθέν πράγμα (άρθρο 985 § 1) ή την υποχρέωση μεταβίβασης της κυριότητας ορισμένου κινητού, έχει την περαιτέρω υποχρέωση μέσα στο χρονικό διάστημα των οκτώ ημερών (ή των τριάντα ημερών αν κατοικεί στο εξωτερικό ή είναι άγνωστη η διαμονή του) από τότε που κοινοποιήθηκε το κατασχετήριο έγγραφο στον καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη, να πληρώσει την απαίτηση στον κατασχόντα, εντόκως ή μη, ή να παραδώσει το κινητό πράγμα, ώστε να λάβει χώρα ο απαραίτητος πλειστηριασμός.**
- Ο υπολογισμός της προθεσμίας προς καταβολή ή παράδοση με βάση την επίδοση του κατασχετηρίου στον καθ' ου η εκτέλεση **μπορεί να δημιουργήσει δυσχέρειες στην πορεία της κατασχέσεως, αν η επίδοση προς τον καθ' ου προηγηθεί αυτής προς τον τρίτο.** Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία θα πρέπει να υπολογιστεί με βάση την επίδοση στον

τελευταίο, διότι δεν είναι νοητή η έναρξη της προθεσμίας προς καταβολή ή προς παράδοση από τον τρίτο πριν την επιβολή της κατασχέσεως (η οποία, κατά την κρατούσα άποψη, συντελείται με την επίδοση του κατασχετηρίου σε αυτόν), ούτε πριν από την πάροδο της προθεσμίας προς υποβολή δηλώσεως, καθόσον και την τελευταία ημέρα της οκταήμερης προθεσμίας δεν αποκλείεται να προσέλθει αυτός προς συμπλήρωση της δηλώσεως του (βλ. έτσι *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 988, αρ. 3, σ. 130 · *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 988, § 475α, σ. 1436 επ. · *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 298, σ. 212 · *Καστριώτη*, τομ. ΙΙΙ, § 75, σ. 55 επ., τον ίδιον, Δ 1995, σ. 501. Πρβλ. και *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 68, σ. 302 επ.).

- Αν έχουν επιβάλλει περισσότεροι δανειστές κατάσχεση και η κατασχεμένη απαίτηση επαρκεί για την ικανοποίηση όλων, ο τρίτος οφείλει να καταβάλει στον καθένα από εκείνους το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση. Σε περίπτωση μη επάρκειας της απαιτήσεως, ο τρίτος οφείλει σύμφωνα με το άρθρο 988 § 1 εδ. β', να κάνει δημόσια κατάθεση και η διανομή γίνεται από το συμβολαιογράφο που ορίζεται, αφού το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, από τον ειρηνοδίκη του τόπου εκτέλεσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.
- Όπως παρατηρείται σχετικά (*Καστριώτης*, Δ 1995, σ. 498, υποσημ. 1), εάν στο κατασχετήριο αναφέρεται ότι επιβάλλεται κατάσχεση προς ικανοποίηση του κεφαλαίου της απαιτήσεως του κατασχόντος πλέον τόκων μέχρι της εξοφλήσεως, τότε οι τόκοι θα υπολογιστούν μέχρι και την ένατη ημέρα από της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον οφειλέτη (άρθρο 988 § 1 εδ. α'). Εάν η απαίτηση του καθ' ου η κατάσχεση τελεί υπό αίρεση, προθεσμία κ.λ.π., θα υπολογιστούν τόκοι μέχρι του χρόνου πληρώσεως της αιρέσεως, προθεσμίας κ.λπ.
- Η ίδια διαδικασία του πλειστηριασμού εφαρμόζεται και όταν αντικείμενο της κατασχέσεως είναι απαίτηση προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητού πράγματος, μολονότι τούτο δεν ρυθμίζεται νομοθετικά. Η ενδεχόμενη απροθυμία ή άρνηση του τρίτου να προβεί στις ενέργειες αυτές, μπορεί να οδηγήσει σε αναγκαστική εκτέλεση εις βάρος της ατομικής περιουσίας του, αφού κατά τη διατύπωση του άρθρου 989, η δήλωση αποτελεί τίτλο εκτελεστό.

- Η αναγκαστική εκτέλεση στην τελευταία περίπτωση διενεργείται με τα μέσα εκτελέσεως για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων (άρθρο 951) εις βάρος της ατομικής περιουσίας του τρίτου ή των νομιμοποιούμενων παθητικώς σύμφωνα με τα άρθρα 919 επ., οπότε δεν αποκλείονται οι αναγγελίες των ατομικών δανειστών του τρίτου (βλ. σχετ. *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 989, § 482, σ. 1457 επ. · *τον ίδιο*, Δ 1979, σ. 461 επ. · *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 989, αρ. 1, σ. 139 · *Τ. Οικονομόπουλο*, Εγχειρίδιον Πολιτικής Δικονομίας, σ. 426 επ. · *Μπέη*, Δ 1978, σ. 563, σ. 570).
- Όταν αντικείμενο της κατασχέσεως είναι κινητό πράγμα που κατέχει ο τρίτος, γίνεται δεκτό ότι θέμα αναγκαστικής εκτελέσεως της καταφατικής δηλώσεως του τρίτου δεν χρειάζεται να τεθεί. Ακόμα και αν ο τρίτος, ο οποίος έχει αποκτήσει την ιδιότητα μεσεγγυούχου κατά τη διάταξη του άρθρου 984 § 3, και είναι υποχρεωμένος ως τέτοιος να παραδώσει το κινητό προκειμένου να διενεργηθεί ο πλειστηριασμός του άρθρου 988 § 2, αρνείται να το πράξει, υποδεικνύεται ως προσφορότερη αντιμετώπιση η αντικατάσταση του με βάση το άρθρο 956 § 5. Στην προκειμένη περίπτωση, έχουν εφαρμογή τα άρθρα 971 επ., με δικαίωμα αναγγελίας από οποιονδήποτε δανειστή του καθ' ου η κατάσχεση και όχι του τρίτου. Η ίδια ρύθμιση ισχύει και για την κατάσχεση απαίτησης προς μεταβίβαση κυριότητας κινητών πραγμάτων. Βλ. σχετ. *Μπρίνια*, Δ 1979, σ. 464 · *πρβλ. τον ίδιο*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 989, § 482, σ. 1460. Βλ. επίσης *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 989, αρ. 3 επ., σ. 140 επ..
- Αν ο τρίτος υποβάλλει αρνητική δήλωση ή παραλείπει εντελώς να προβεί σε δήλωση, η οποία, όπως σημειώθηκε, κατά πλάσμα δικαίου λογίζεται και πάλι ως άρνηση ύπαρξης της οφειλής, τότε πρέπει να διακρίνουμε ανάμεσα σε δύο πιθανές εξελίξεις της διαδικασίας:
- **Στην περίπτωση που ο κατασχών δανειστής δεν αμφισβητήσει την αλήθεια αυτής και δεν ασκήσει την αντίστοιχη ανακοπή του άρθρου 986 μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των τριάντα ημερών από τη δήλωση**, τότε επέρχεται για τον κατασχόντα έκπτωση από το δικαίωμα επιχείρησης της συγκεκριμένης διαδικαστικής πράξεως, με συνέπεια την ολοκλήρωση της διαδικασίας της κατασχέσεως χωρίς να μπορέσει να ικανοποιήσει αυτός την απαίτηση του. Η κατάσχεση και οι συνέπειες αυτής παύουν δίχως να είναι απαραίτητη καμία περαιτέρω ενέργεια από την πλευρά του τρίτου, ούτε να

κηρυχθεί η κατάσχεση που επιβλήθηκε στα χέρια του ως άκυρη. Η παράλειψη του κατασχόντος δανειστή να ασκήσει εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ανακοπή κατά της δηλώσεως, μπορεί να εκληφθεί ως σιωπηρή παραίτηση από την κατάσχεση, διότι από την πράξη τούτη (παράλειψη) συνάγεται σαφώς ο σκοπός και η βούληση αυτού για μη υλοποίηση της κατασχέσεως και για μη ικανοποίηση της απαιτήσεως του (βλ. εδώ και *Καστριώτη*, τομ. ΙΙΙ, § 76, σ. 83 = *Digesta* 2003, σ. 75).

- Γίνεται μάλιστα δεκτό από τη θεωρία και τη νομολογία, ότι δεν μπορεί να αναβιώσει το δικαίωμα του κατασχόντος για αμφισβήτηση της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου με επιβολή νέας κατασχέσεως στην ίδια απαίτηση. Η ανακοπή που ασκείται στη δεύτερη αυτή προθεσμία, θεωρείται ότι καταστρατηγεί την προθεσμία του άρθρου 986 και κρίνεται απαράδεκτη. Βλ. έτσι *Γέσιου-Φαλτσή*, *Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως* ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 294, σ. 210 · *την ίδια*, τιμ. τομ. Καργάδου, σ. 97 · *Μπρίνια*, *Αναγκαστική Εκτέλεση*, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 986, § 466, σ. 1403 · *Βαθρακοκόλλη*, *ΚΠολΔ*, τομ. ΣΤ', άρθρο 986, αρ. 5 επ., σ. 106 · *ΑΠ* 505/2003, *ΧρΙΔ* 2003, σ. 813 = *ΝοΒ* 2003, σ. 2123, *ΜΠρΑθ* 2194/1978, *ΑρχΝ* 1978, σ. 359, *ΜΠρΡοδ* 572/1987, *ΕΕΝ* 1988, σ. 67 επ.
- **Αν αντίθετα ο κατασχών δανειστής ανακόψει τη ρητή ή πλασματική δήλωση, θεωρώντας την ψευδή ή ανακριβή, τότε ανοίγει νέα διαγνωστική δίκη μεταξύ αυτού και του τρίτου** με αντικείμενο, αφενός την αναγνώριση της υπάρξεως της οφειλής του τρίτου και την καταδίκη του σε παροχή προς τον κατασχόντα, αφετέρου την προσβολή της δηλώσεως του τρίτου με λόγο το ανακριβές περιεχόμενο της και με αίτημα την ακύρωση της (*Γέσιου-Φαλτσή*, *Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως* ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 231, σ. 168 · *η ίδια*, τιμ. τομ. Καργάδου, σ. 56 και υποσημ. 7 · *Ράμμος*, *Εγχειρίδιον* ΙΙΙ, § 469, σ. 1638). Πρόκειται δηλαδή στην ουσία για διπλό αναγνωριστικό και διαπλαστικό αίτημα. Η διττή αυτή λειτουργία της ανακοπής συμβαδίζει καλύτερα με τη μορφή αυτής ως ειδική μορφή της ανακοπής του άρθρου 583. Υποστηρίζεται όμως από τμήμα της θεωρίας και της νομολογίας ότι η ανακοπή του τρίτου έχει μόνο αναγνωριστικό χαρακτήρα. Βλ. τις υποστηρικθείσες απόψεις σε *Γέσιου-Φαλτσή*, ό.π. (και στα δυο έργα), με περαιτέρω παραπομπές. Ανάλογα με την απόφαση που θα εκδοθεί επί της ανακοπής, περατώνεται αντίστοιχα και η διαδικασία.

- Έτσι, αν η ανακοπή γίνει τελεσίδικα δεκτή, επέρχεται η αναγκαστική εκχώρηση της απαιτήσεως, η οποία ανατρέχει στο χρόνο εκείνο κατά τον οποίο ο τρίτος θα έπρεπε να είχε καταβάλει σύμφωνα με το άρθρο 988 § 1 εδ. α, αν είχε υποβάλει καταφατική δήλωση. Η εκτέλεση της αποφάσεως που δέχεται την ανακοπή και υποχρεώνει τον τρίτο να καταβάλει το κατασχεμένο ποσό, σύμφωνα με το άρθρο 990, θα ακολουθήσει τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Βλ. σχετ. *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 324, σ. 232 επ. · *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 990, § 486, σ. 1468 · *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 990, αρ. 5, σ. 143. Η εκτέλεση της αποφάσεως που υποχρεώνει τον τρίτο να καταβάλει το κατασχεμένο χρηματικό ποσό, μπορεί να στραφεί κατά οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων του τρίτου. Οι αναγγελίες (άρθρο 972) εδώ τόσο των δανειστών του τρίτου, όσο και των άλλων δανειστών που επέβαλαν κατάσχεση στα χέρια του τρίτου για την ίδια απαίτηση μέσα στην προθεσμία του άρθρου 988 § 1 εδ. α, εφόσον και αυτοί έχουν ανακόψει εμπρόθεσμα την αρνητική δήλωση του τρίτου, είναι επιτρεπτές. Τέλη απογράφου δεν οφείλονται, αφού άλλωστε έχει καταβληθεί ήδη τέλος απογράφου προγενέστερα από τον επισπεύδοντα για την απαίτηση υπέρ της οποίας επιβλήθηκε κατάσχεση, εκτός αν η εκτελεστότητα της απόφασης επί της ανακοπής αναφέρεται σε μεγαλύτερο ποσό (τόκοι κ.λ.π.).
- Η απόφαση, η οποία δέχεται την ανακοπή και υποχρεώνει τον τρίτο να παραδώσει το κατασχεμένο κινητό πράγμα, θα οδηγήσει στη διεξαγωγή πλειστηριασμού του, όπως προβλέπεται στο άρθρο 988 § 2. Σε πλειστηριασμό τέλος θα οδηγηθεί η διαδικασία και στην περίπτωση κατασχέσεως της (άυλης) απαιτήσεως προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητών πραγμάτων.
- Αν η ανακοπή απορριφθεί κατ' ουσίαν τελεσίδικα, η διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου περατώνεται και αίρονται όλες οι συνέπειες της. Η απόφαση αυτή αναδίδει δεδικασμένο για την ανυπαρξία της οφειλής του τρίτου ή της κυριότητας του καθ' ου στο κατασχεμένο κινητό και ακολούθως, οι συνέπειες της δεν μπορούν να αναβιώσουν ούτε με την επιβολή νέας κατασχέσεως στο ίδιο αντικείμενο. Κατά τον *Ράμμο* (Εγχειρίδιον ΙΙΙ, § 470, σ. 1640), ίδια αποτελέσματα έχει περίπου και η τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει

την ανακοπή για τυπικούς λόγους, αφού, εξαιτίας της παρόδου της προθεσμίας των τριάντα ημερών, δεν θα είναι δυνατή η επανάσκηψη της ανακοπής.

- Όσον αφορά τη δεύτερη πιθανή εξέλιξη της διαδικασίας, το δεύτερο εδάφιο της τρίτης παραγράφου του άρθρου 985 ορίζει ότι **«Αν η δήλωση παραλειφθεί ή είναι ανακριβής, ο τρίτος ευθύνεται να αποζημιώσει αυτόν που επέβαλε την κατάσχεση»**. Κατά τη ρητή επιταγή του νόμου, η υποχρέωση αποζημιώσεως του τρίτου στοιχειοθετείται μόνο απέναντι στον επισπεύδοντα δανειστή και όχι και απέναντι στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη και προϋποθέτει παράλειψη ή ανακρίβεια της δηλώσεως.
- Κατά την άποψη του γράφοντος, η ανακρίβεια της δηλώσεως μπορεί να αφορά όχι μόνο το αντικείμενο της κατασχέσεως, αλλά ενδέχεται να σχετίζεται και με την αναφορά του τρίτου σε πιθανές προηγούμενες κατασχέσεις, διότι αφενός ο νόμος στο άρθρο 985 § 3 εδ. β' δεν διακρίνει, αφετέρου είναι και δικαιοπολιτικά σκόπιμο η προστασία του κατασχόντος υπό τη μορφή αποκατάστασης πιθανής ζημίας του να επεκτείνεται και σε αυτή τη περίπτωση. Αν από αυτή τη μορφή της ανακρίβειας ο κατασχών δανειστής υφίσταται ζημία -λ.χ. διότι ο τρίτος δεν αναφέρει όλες τις προηγούμενες κατασχέσεις που έχουν υποβληθεί και συντρέχουν με αυτήν του κατασχόντος ή προηγούνται αυτής, με αποτέλεσμα να μειώνουν ή ακόμα και να εκμηδενίζουν την ικανοποίηση της δικής του απαίτησης, και ο κατασχών δανειστής πειθόμενος ως προς την ακρίβεια της δηλώσεως, δεν στράφηκε έγκαιρα με άλλα μέσα της αναγκαστικής εκτελέσεως κατά του καθ' ου και έτσι δεν κατόρθωσε να ικανοποιηθεί- τότε ο τρίτος, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, οφείλει να την ανορθώσει. Το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό και στην περίπτωση παράλειψης της δηλώσεως, αφού το πλάσμα δικαίου, κατά ορθή ερμηνεία της διατάξεως, επεκτείνεται και στην αναφορά του τρίτου σε άλλες κατασχέσεις.

Για να γίνει περισσότερο κατανοητή η αναμφίβολα σπάνια αυτή περίπτωση, αξίζει να αναφερθεί το εξής υποθετικό παράδειγμα: Ο Γ (τρίτος) παραλείπει να υποβάλει δήλωση επί κατασχέσεως που επιβλήθηκε στα χέρια του από τον Α (κατασχόντα δανειστή). Κατά της πλασματικά αυτής αρνητικής δηλώσεως ο Α ασκεί ανακοπή. Στη δίκη της ανακοπής αποδεικνύεται και αναγνωρίζεται η ύπαρξη της απαιτήσεως, πλην όμως ο τρίτος επικαλείται δια (καταχρηστικής) ενστάσεως την ύπαρξη και άλλων κατασχέσεων, οι οποίες συντρέχουν και το δικαστήριο επιδικάζει στον Α το αναλογούν σε αυτόν ποσό, το οποίο αποτελεί ένα μικρό μόνο τμήμα της απαιτήσεως του τελευταίου. Κατόπιν τούτου, ο Α εγείρει την κατά το άρθρο 985 § 3

(αυτοτελή) αγωγή αποζημιώσεως κατά του τρίτου. ΖημιόγONO γεγονός δεν είναι εδώ η παράλειψη της δηλώσεως ως προς το αντικείμενο της κατασχέσεως (ύπαρξη της κατασχεθείσας απαιτήσεως), αλλά η παράλειψη της δηλώσεως, ως προς την ύπαρξη των άλλων κατασχέσεων που συντρέχουν με αυτή του κατασχόντος δανειστή και περιορίζουν την ικανοποίηση της δικής του απαιτήσεως, αφού η ζημία του Α επήλθε από αυτήν ακριβώς την παράλειψη. Το ίδιο παράδειγμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την περίπτωση ρητής αρνητικής, αλλά ανακριβούς δηλώσεως, όταν η ανακρίβεια συνίσταται στην απόκρυψη αυτών ακριβώς των πραγματικών περιστατικών, στην παράλειψη δηλαδή αναφοράς άλλων συντρεχουσών κατασχέσεων που ασκούν επιρροή στη δική του.

- Η ανόρθωση της προκληθείσας ζημίας επιδιώκεται από τον επισπεύδοντα δανειστή που επέβαλε την κατάσχεση με αυτοτελή αγωγή, στην οποία εφαρμόζονται οι κοινές δικονομικές διατάξεις ή σωρευτικά, με την άσκηση της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου (άρθρο 986 εδ. β' · Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 18, σ. 100 · Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας(-Νικολόπουλος), άρθρο 985, αρ. 7, σ. 1919). Βλ. αναλυτικά κατωτ. § 17.

12. Η Εκτελεσιτότητα της θετικής (καταφατικής) δηλώσεως

- Μια ευδιάγνωστη δικονομική έννομη συνέπεια, την οποία απονέμει ο δικονομικός νομοθέτης στη θετική δήλωση του τρίτου, αποτελεί η εκτελεσιτότητα αυτής. Κατά την αδιάστικτη διατύπωση του άρθρου 989, «η καταφατική δήλωση του άρθρου 988 (εννοεί προφανώς 985) αποτελεί τίτλο εκτελεστό κατά του τρίτου». Σύμφωνα δε με το άρθρο 904 § 2 εδ. ζ', εκτελεστοί τίτλοι είναι οι διαταγές και πράξεις που αναγνωρίζονται από το νόμο ως τίτλοι εκτελεστοί.
- Όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω, ο εξοπλισμός της δηλώσεως του τρίτου με εκτελεσιτότητα θα χρησιμεύσει στην περίπτωση που ο τρίτος, μολονότι έχει προβεί σε θετική δήλωση, εντούτοις δεν προθυμοποιείται να καταβάλει την κατασχεθείσα απαίτηση εντός της οριζόμενης στο άρθρο 988 § 1 προθεσμίας.
- Σε περίπτωση που αντικείμενο της κατασχέσεως είναι κινητό πράγμα, δεν τίθεται ζήτημα εκτελεσιτότητας, αλλά προσφορότερη κρίνεται η αντικατάσταση του μεσεγγυούχου, αν μεσεγγυούχος είχε οριστεί ο ίδιος ο τρίτος.

13. Αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως επί καταφατικής δήλωσης

- Έχει ήδη γίνει λόγος ότι την καταφατική δήλωση του τρίτου ακολουθεί η καταβολή προς τον κατασχόντα εντός της προθεσμίας και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 988, διαφορετικά χωρεί εκτέλεση με τίτλο την καταφατική δήλωση. Η ανακρίβεια της αρνητικής δηλώσεως (ρητής ή σιωπηρής), ως προς την ύπαρξη και το ποσό της οφειλής του τρίτου, μπορεί να καταλήξει στην ανακοπή του άρθρου 986 και δια της κατ' άρθρο 990 καταδίκης του τρίτου, που έκανε ανακριβή δήλωση, στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού. Στις περιπτώσεις αυτές, ανακύπτει το ερώτημα της νομικής φύσης του δικαιώματος που πρόκειται να αποκτήσει ο κατασχών με την επιβολή της κατασχέσεως.
- Ο ΚΠολΔ δεν ορίζει σχετικά για τη φύση του δικαιώματος αυτού του κατασχόντος, ενώ αντίθετα στη συντηρητική κατάσχεση στα χέρια τρίτου, το άρθρο 722 § 2 ορίζει, ότι από την τελεσιδικία της απόφασης, η οποία δέχεται την αγωγή για την κύρια υπόθεση, ο συντηρητικώς κατασχών καθίσταται δικαιούχος του όλου ή μέρους της απαίτησης ανάλογα με το περιεχόμενο της απόφασης.
- Γίνεται όμως συνολικά από τη θεωρία και τη νομολογία δεκτό, ότι με την κατάσχεση στα χέρια τρίτου επέρχεται εκ του νόμου αυτοδίκαια εκχώρηση (ex lege) προς τον κατασχόντα της κατασχεθείσας απαιτήσεως, κατά τους όρους της κατασχέσεως, όπως αυτοί περιγράφονται στο κατασχετήριο, και κατά το ποσό που κατασχέθηκε και καλύπτει την απαίτηση του κατασχόντος, το οποίο όμως μπορεί να μειωθεί με την εφαρμογή του άρθρου 988 § 1.
- Η εκχώρηση τελεί υπό την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των άλλων δανειστών, οι οποίοι επέβαλαν κατάσχεση εντός της προθεσμίας του άρθρου 988 § 1 και συντρέχουν με τον πρώτο κατασχόντα στη διανομή του κατασχεθέντος ποσού. Στις περιπτώσεις αυτές, η εκχώρηση αναφέρεται στο ποσό που δικαιούται να λάβει ο καθένας κατασχών. Βλ. έτσι *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 985, § 463, σ. 1385, *Βαθρακοκοίλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, σ. 96.

- Η μεταβίβαση της κατασχεθείσας απαιτήσεως προς τον κατασχόντα επέρχεται από το χρόνο της κατ' άρθρο 988 § 1 γένεσης της υποχρέωσης του τρίτου προς καταβολή. Γίνεται δε περαιτέρω δεκτό, ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην αρνητική (ρητή ή σιωπηρή) δήλωση, η οποία αναγνωρίστηκε με οριστική δικαστική απόφαση ως ανακριβής μετά την άσκηση της ανακοπής του άρθρου 986, αφού από το χρόνο αυτό, αν ο τρίτος προέβαινε σε καταφατική δήλωση θα υπείχε υποχρέωση καταβολής κατά το άρθρο 988.
- Η ex lege εκχώρηση της απαιτήσεως εντοπίζεται χρονικά μετά την παρέλευση των οκτώ ή τριάντα ημερών από τότε που κοινοποιήθηκε το κατασχετήριο στον καθ' ου. Ευθύς μόλις περάσει η προθεσμία αυτή, οπότε γεννιέται και η υποχρέωση του τρίτου για καταβολή, ο κατασχών καθίσταται δικαιούχος της απαίτησης, ενώ παράλληλα από το χρόνο αυτό, απεκδύεται ο καθ' ου η κατάσχεση των δικαιωμάτων του πάνω στη συγκεκριμένη απαίτηση (υποκειμενική αλλοίωση της κατασχεμένης απαίτησης).
- Τα στο κείμενο αναφερόμενα έχουν εφαρμογή **μόνο, όταν αντικείμενο της κατασχέσεως είναι απαίτηση του καθ' ου κατά του τρίτου** και δεν εφαρμόζονται στην κατάσχεση κινητών πραγμάτων που βρίσκονται στα χέρια του τρίτου. Στην τελευταία περίπτωση, ο κατασχών δεν αποκτά κανένα δικαίωμα ή προνόμιο με την κατάσχεση, το δε κατασχεθέν πλειστηριάζεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 988 § 2, το οποίο παραπέμπει στη διαδικασία των άρθρων 959 επ. και δεν αποκλείει την αναγγελία άλλων δανειστών. Για τη διαδικασία που ακολουθείται, βλ. μόνο *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 988, § 481, σ. 1452 επ..

14. Αυτοδικαία εκχώρηση της υποθήκης και του ενέχυρου

- Με την ως άνω αυτοδικαία εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως, εκχωρείται παράλληλα και το ενέχυρο ή υποθήκη, αν η κατασχεθείσα απαίτηση ήταν ασφαλισμένη με αυτά, τα οποία αποτελούν παρεπόμενα δικαιώματα και έχουν παρακολουθηματικό χαρακτήρα. Η εκχώρηση και των παρεπομένων αυτών δικαιωμάτων επέρχεται διότι με την ex lege εκχώρηση, όπως και με τη συμβατική, επέρχεται μεταβίβαση της απαιτήσεως στον κατασχόντα δανειστή (ως εκδοχέα), χωρίς να μεσολαβεί αντικειμενική αλλοίωση της,

και με όλα τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που συγκέντρωνε η απαίτηση αυτή στα χέρια του καθ' ου.

- Σύμφωνα έτσι με το άρθρο 991, αν η κατασχεθείσα απαίτηση ήταν ασφαλισμένη με ενέχυρο ή υποθήκη, ανεξάρτητα από το αν έγινε ή όχι ειδική αναφορά στο κατασχετήριο και ανεξάρτητα από το αν ο κατασχών γνώριζε ή αγνοούσε την ύπαρξη τους, η εκ του νόμου εκχώρηση καλύπτει και τα παραπάνω παρεπόμενα δικαιώματα.

15. Αναγκαστικός πλειστηριασμός του κατασχεθέντος κινητού ή της απαίτησης προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητού πράγματος

- Σε αντίθεση με την αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως, η οποία, όπως σημειώθηκε, επέρχεται, όταν αντικείμενο της κατασχέσεως αποτελεί χρηματική απαίτηση, στην κατάσχεση (στα χέρια τρίτου) κινητών πραγμάτων, ο κατασχών δανειστής δεν αποκτά κανένα προνόμιο ή δικαίωμα επί του κινητού, αλλά διενεργείται πλειστηριασμός του κατασχεθέντος, σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 988 § 2.
- Όταν αντικείμενο της κατασχέσεως είναι κινητό πράγμα, την καταφατική δήλωση του τρίτου ακολουθεί ο (αναγκαστικός) πλειστηριασμός αυτού, κατά τη διατύπωση του άρθρου 988 § 2.
- Ο πλειστηριασμός διενεργείται, αφού προηγηθεί η παράδοση του κινητού πράγματος από τον τρίτο, ο οποίος το κατέχει μέχρι το χρονικό σημείο αυτό με την ιδιότητα του μεσεγγυούχου (άρθρο 984 § 3).
- Κατά την άποψη της θεωρίας είναι στην περίπτωση αυτή **δυνατή η αναγγελία και των άλλων δανειστών του καθ' ου** (άρθρο 972) σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, σε αντίθεση με ό,τι γίνεται δεκτό όταν αντικείμενο της κατάσχεσης είναι χρηματική απαίτηση. Βλ. έτσι ΣχΠολΔ VIII, σ. 188 · *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως IIβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 313, σ. 225 · *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. III, άρθρο 988, § 481, σ. 1453 · *Βαθρακοκόλλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 988, αρ. 10, σ. 137 · *Φιλιώτη*, Δ 1975, σ. 186 επ. **Οι δανειστές του τρίτου δεν έχουν δικαίωμα αναγγελίας, καθόσον το πλειστηριαζόμενο πράγμα δεν ανήκει στην περιουσία αυτού.**

- Κατά πάγια άποψη της θεωρίας, η διαδικασία του πλειστηριασμού ακολουθείται και στην περίπτωση κατασχέσεως απαιτήσεως προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητών πραγμάτων, η διαδικασία υλοποίησης της οποίας δεν ρυθμίζεται νομοθετικά. Βλ. ενδεικτικά *Γέσιου-Φαλτοή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 315, σ. 227 επ. · *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, § 481α, άρθρο 988, σ. 1454 · *Βαθρακοκόλλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 988, αρ. 11, σ. 137 επ. · *Φιλιώτη*, Δ 6, σ. 185. Όπως παρατηρεί όμως η *Γέσιου-Φαλτοή* (ό.π.), η πρακτική εφαρμογή δεν έχει ως τώρα αξιοποιήσει τη δυνατότητα κατασχέσεως τέτοιων απαιτήσεων.
- Και σε αυτή τη διαδικασία υφίσταται δικαίωμα αναγγελίας των δανειστών του καθ' ου. Βλ. *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 988, § 481, σ. 1455.

16. Η ευθύνη του τρίτου προς αποζημίωση του κατασχόντος

- Κατά τη ρητή διατύπωση του άρθρου 985 § 3 εδ. β' ΚΠολΔ, ο νόμος συνδέει τη σιωπηρή δια παραλείψεως ή ρητή αρνητική, αλλά ανακριβή δήλωση του τρίτου, με ευθύνη του προς αποζημίωση του κατασχόντος δανειστή για την προκληθείσα ζημία του τελευταίου. Όπως δε γίνεται δεκτό με την παράλειψη της δηλώσεως εξισώνεται και η εκπρόθεσμη ή παράτυπη δήλωση.
- Η υποχρέωση προς ανόρθωση ενδεχόμενης ζημίας του κατασχόντος προϋποθέτει καταρχάς την ύπαρξη υποχρέωσης προς δήλωση, διότι, εάν ο τρίτος δεν υποχρεούται να υποβάλει την κατ' άρθρον 985 § 1 δήλωση, τότε δεν υφίσταται και νόμιμος λόγος ευθύνης για αποζημίωση του κατασχόντος δανειστή.
- Υποχρεούται συνεπώς ο τρίτος στην καταβολή αποζημίωσης (εφόσον συντρέχουν οι κατά το ουσιαστικό δίκαιο προϋποθέσεις προς αποζημίωση) ακόμα και όταν δεν είναι ή δεν είναι πλέον οφειλέτης του καθού η εκτέλεση στον χρόνο επιβολής της κατάσχεσης. Βλ. έτσι ΠρΑνΕπ σ. 661 · *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ, § 60, αρ. 16, σ. 687 · *Γέσιου-Φαλτοή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 222, σ. 160 · ΕφΑθ 281/2005 ΝοΒ 2006, 81.
- Η ύπαρξη πάλι της υποχρέωσης προς δήλωση εξαρτάται άμεσα από το υποστατό της κατάσχεσης στο χέρια τρίτου, δεδομένου ότι επί ανυπόστατης κατάσχεσης εκλείπει η

υποχρέωση προς δήλωση. Η υποχρέωση προς δήλωση προϋποθέτει υποστατή και όχι αναγκαστικά έγκυρη κατάσχεση. Βλ. έτσι *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ, § 60, αρ. 1, σ. 677-78 · *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 61, σ. 250-1 · *Μπρίνια*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 985, § 457, σ. 1371 · *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 2, σ. 89 · *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ, § 64, αρ. 197, σ. 790 επ. · *την ίδια*, Η κατάσχεση των τραπεζικών καταθέσεων πριν και μετά το ν. 2915/2001, Δ 2002, σ. 450. Βλ. και ΜΠρΑθ 3292/2008 ΕΠολΔ 2009, 99 με σημ. *Ν. Κατηφόρη*.

- 2. Η διάταξη του άρθρου 985 § 3 αποτελεί μια ουσιαστικού δικαίου συνέπεια της δήλωσης, καθόσον, κατά κοινή παραδοχή, η υποχρέωση αποζημίωσης του τρίτου και το περιεχόμενο αυτής εντάσσονται τελεολογικά στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για τις αδικοπραξίες του ουσιαστικού δικαίου (άρθρα 914 επ. Α.Κ.).
- Στοιχεία της βάσεως της σχετικής αγωγής είναι: 1) Ζημιογόνο γεγονός, που συνίσταται είτε στην παράλειψη της δηλώσεως είτε στην ανακρίβεια αυτής. 2) Ζημία εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση, θετική ή αποθετική. 3) Αιτιώδης συνάφεια, με την έννοια ότι η ζημία που επικαλείται ο κατασχών αποτελεί συνέπεια της παραλείψεως ή της υποβολής ανακριβούς δηλώσεως (*Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 223, σ. 160 · *Μπρίνιας*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τομ. ΙΙΙ, άρθρο 985, § 464, σ. 1394, υποσημ. 90 · *Καστριώτης*, τομ. ΙΙ, § 72, σ. 320 επ. · *Βαθρακοκόιλης*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 18, σ. 99, ΑΠ 15/1993, ΕλλΔνη 1995, σ. 1089 = ΝοΒ 1993, σ. 1069, ΕφΑθ 1050/2008, ΕλλΔνη 2008, σ. 850, ΕφΘεσ 1433/1977, Αρμ 1978, σ. 277, ΕφΑθ 9587/1978, ΝοΒ 1979, σ. 808, ΠΠρΑθ 4305/1972, Δ 1972, σ. 383).
- Κατά την κρατούσα σε θεωρία και νομολογία άποψη, γενεσιουργό λόγο ευθύνης του τρίτου αποτελεί η παράλειψη υποβολής δήλωσης ή η ανακρίβεια της αυτή καθαυτή, δίχως να χρειάζεται να αποδεικνύεται επιπρόσθετα και υπαιτιότητα του τρίτου. Βλ. έτσι *Καστριώτη*, τομ. ΙΙ, § 72, σ. 317, υποσημ. 4, σ. 321 · *Νίκα*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ, § 60, αρ. 16, σ. 687 · *Βαθρακοκόιλη*, ΚΠολΔ, τομ. ΣΤ', άρθρο 985, αρ. 18, σ. 99 (με την ακριβώς ίδια αιτιολογία) · *Γέσιου-Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙβ, Β' έκδ. 2018, § 64, αρ. 223, σ. 160 · *την ίδια*, Δ 2002, σ. 451 · ΕφΑθ 2810/2005 ΝοΒ 2006, 81 · ΕφΘεσ 1433/1977 Αρμ 1978, 277 · ΠΠρΑθ 11212/1972 ΑρχΝ 1973, 149 · ΜΠρΑθ 4628/1980

ΕλλΔνη 1980, 641. Πρβλ. και ΕφΑθ 8540/1999 ΔΕΕ 2000, 287. Στις περισσότερες βέβαια δικαστικές αποφάσεις γίνεται απλή αναφορά της υποχρέωσης του τρίτου προς αποζημίωση, χωρίς να εξειδικεύεται περαιτέρω αν απαιτείται υπαιτιότητα ή όχι αυτού. Βλ. έτσι ενδεικτικά ΑΠ 15/1993 ΕλλΔνη 1995, 1090 = ΝοΒ 1993, 1069 · ΑΠ 185/1990 ΕΕΝ 1990, 687 = ΝοΒ 1991, 911 (ΚΕΔΕ) · ΕφΚερκ 97/2001 ΙονΕπιθΔ 2001, 93 · ΠΠρΠειρ 2025/1989 Δ 1991, 853 = ΝοΒ 1991, 256.

- Γίνεται πάντως δεκτό ότι ο τρίτος αμυνόμενος κατά της αγωγής του κατασχόντος μπορεί να προβάλλει την ένσταση του συντρέχοντος πταίσματος (άρθρο 300 ΑΚ) του τελευταίου, προκειμένου να περιορίσει ή ακόμα και να αποκλείσει την ευθύνη του.
- Θεωρία και νομολογία δέχονται καταρχήν ως δυνατό η ζημία εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση να μπορεί να φθάνει ως και το ύψος της απαιτήσεως του, ώστε να μπορεί να υποχρεώνεται ο τρίτος και σε ισόποση αποζημίωση. Για να συμβεί όμως αυτό, πρέπει ο κατασχών να επικαλείται και να αποδεικνύει ότι η αδυναμία είσπραξης της απαίτησης του οφείλεται στην ανακρίβεια της υποβληθείσας δήλωσης ή αντίστοιχα στην παράλειψη υποβολής αυτής (λ.χ. ότι έχασε τη δυνατότητα να κατάσχει άλλα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, από τα οποία θα μπορούσε να ικανοποιηθεί πλήρως).
- Ο κατασχών λοιπόν δανειστής, σε περίπτωση πρόκλησης υπαιτίας σε αυτόν ζημίας από την παράλειψη υποβολής δηλώσεως ή από την υποβολή ανακριβούς δηλώσεως, μπορεί να αξιώσει από τον τρίτο την αποκατάσταση αυτής, είτε εγείροντας αυτοτελή αγωγή είτε σωρεύοντας σχετικό αίτημα στην ασκηθείσα από αυτόν ανακοπή του άρθρου 986.
- Αμφισβητείται αν προϋπόθεση της αγωγής αποζημιώσεως κατά το άρθρο 985 § 3 εδ. β' αποτελεί η εμπρόθεσμη άσκηση της ανακοπής κατά της παραλείψεως ή της ανακριβούς δηλώσεως. Σύμφωνα με την κρατούσα και ορθότερη άποψη, η άσκηση της αγωγής αποζημιώσεως δεν προϋποθέτει την εμπρόθεσμη άσκηση ανακοπής, καθόσον πρόκειται για δυο διαφορετικά ένδικα βοηθήματα, τόσο ως προς το σκοπό τους, όσο και ως προς τα αποτελέσματά τους. Βλ. έτσι Μπρίνια, ό.π., σ. 1396-7 · Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., αρ. 226, σ. 163-4, αρ. 228, σ. 165 με πειστική επιχειρηματολογία · Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα(-Νικολόπουλο) ΙΙ, άρθρο 985, αρ. 7, σ. 1919. Βλ. όμως αντίθετα Βαθρακοκόιλη, ο.π., αρ. 18, σ. 100 · ΑΠ 15/1993 ΝοΒ 1993, 1069 = ΕλλΔνη 1095, 1089.

- Για το ορισμένο της αγωγής του, προκειμένου να μην απορριφθεί αυτή ως αόριστη, πρέπει ο κατασχών ενάγων να επικαλείται σε κάθε περίπτωση με πληρότητα τα πραγματικά εκείνα περιστατικά, τα οποία βρίσκονται σε αιτιώδη σύνδεσμο με τη ζημία της οποίας ζητείται η ανόρθωση, όπως λ.χ. ότι ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης έχει γίνει πλέον αναξιόχρεος και ότι δεν είναι πλέον δυνατή η ικανοποίηση του κατασχόντος δανειστή από την περιουσία του ή ότι λόγω της παράλειψης ή της παραπλανητικής δήλωσης ο κατασχών έχασε την δυνατότητα κατάσχεσης του ίδιου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη από το οποίο θα ικανοποιούνταν πλήρως. Υποστηρίζεται επίσης ότι η αγωγή αποζημίωσης δεν πρέπει να αποκλείεται ακόμα και όταν τελικά ικανοποίησε την απαίτηση του ο κατασχών, υπέστη όμως ζημία από την παραπλανητική συμπεριφορά του τρίτου.

17. Η ανακοπή κατά της δήλωσης του τρίτου

A) Αντικείμενο δίκης:

- Σε περίπτωση κατασχέσεως χρηματικής απαιτήσεως εις χείρας τρίτου, αν ο τρίτος υποβάλει αρνητική δήλωση ή αν δεν υποβάλει δήλωση εμπρόθεσμη, ο κατασχών δικαιούται να ασκήσει ανακοπή αμφισβητώντας, εν όλω ή εν μέρει (ΜΠρΑθ 2227/1986, ΝοΒ 1987, 1070), την ειλικρίνεια της δηλώσεως (ΑΠ 44/1990, ΕλλΔνη 1991, 81).
- Η ανακοπή αποτελεί για τον κατασχόντα ένδικο βοήθημα, με το οποίο μπορεί να αμφισβητήσει την αρνητική δήλωση του τρίτου και να επιδιώξει την καταδίκη του στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού ή στην παράδοση (σ' αυτόν) του κατασχεθέντος πράγματος. Αντικείμενο της δίκης της ανακοπής είναι η ύπαρξη της απαιτήσεως του καθ' ου η κατάσχεση κατά του τρίτου (ΑΠ 10/1995, ΕλλΔνη 1996, 105· ΑΠ 73/1995, ΕλλΔνη 1997, 809, παγ. νμλγ.), ώστε να διαπιστωθεί αν ο τρίτος είναι ή όχι και με ποιους όρους και περιορισμούς (αιρέσεις κ.λπ.) οφειλέτης του οφειλέτη του κατασχόντος (ΠΠρΑθ 11212/1972, ΑρχΝ 1973, 149). Για τον λόγο αυτόν στην ανακοπή πρέπει να περιέχεται περιγραφή της κατασχεθείσας απαιτήσεως κατά τα ουσιώδη μέρη της, να αναφέρονται δηλαδή, τα πραγματικά γεγονότα από τα οποία απορρέει η οφειλή του τρίτου προς τον καθ' ου η κατάσχεση και όχι απλώς ότι ο τρίτος οφείλει δυνάμει ορισμένης έννομης σχέσεως (ΕφΑθ 6153/1984, Δ 1984, 867)· αλλιώς είναι αόριστη (ΕφΠειρ 678/1987, ΝοΒ

1987, 1265 · ΕφΠειρ 150/1997, ΕλλΔνη 1997, 1625 · ΕφΑθ 7319/1998, ΕλλΔνη 1999, 1128), εκτός αν ο τρίτος δεν αμφισβητήσει την ύπαρξη της οφειλής του, αλλά προβάλλει λόγους αδυναμίας εξοφλήσεώς της, διότι τότε οι λόγοι της ανακοπής περιορίζονται στην προσβολή των λόγων αδυναμίας (ΕφΑθ 640/1990, ΕλλΔνη 1992, 605).

Β) Τρόπος ασκήσεως ανακοπής:

- Η ανακοπή ασκείται με τον τρόπο που ασκείται η αγωγή και μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατ' άρθρ. 985 § 1 δήλωση του τρίτου ή, σε περίπτωση παραλείψεως υποβολής δηλώσεως ή εκπρόθεσμης (έστω και καταφατικής) δηλώσεως, από την επομένη της λήξεως της οκταήμερης προθεσμίας του άρθρ. 985 § 1 (ΕφΘεσ 1433/1977, Αρμ 1978, 275). Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση υποβολής της δηλώσεως σε αναρμόδιο δικαστήριο (ΕφΑθ 5737/1974, Αρμ 1976, 520).
- Η ανακοπή της προκείμενης διατάξεως αποτελεί μορφή της ανακοπής των άρθρ. 583-585 (ΑΠ 73/1995). Νέοι λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και επιδίδεται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση (ΕισΠΒολ 32/1971, ΝοΒ 1972, 97).

Γ) Αρμοδιότητα και Δικαιοδοσία:

- Η καθ' ύλη αρμοδιότητα για την εκδίκαση της ανακοπής καθορίζεται ανάλογα προς τη φύση και την αξία της κατασχεθείσας απαιτήσεως, στην οποία αφορά η ανακοπτόμενη δήλωση του τρίτου (άρθρο 986 § 1). Δεν αποκλείεται επομένως και αρμοδιότητα πολυμελούς πρωτοδικείου.
- Κατά τόπο αρμόδιο είναι καταρχήν το δικαστήριο της νόμιμης γενικής δωσιδικίας του τρίτου (άρθρο 22 επ.), ο οποίος αντιμετωπίζεται νομοθετικά ως εναγόμενος. Αν όμως η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται σε αποκλειστική ειδική δωσιδικία, η γενική δωσιδικία υποχωρεί και η ανακοπή εισάγεται στο δικαστήριο της αποκλειστικής δωσιδικίας. Αν παράλληλα προς τη γενική δωσιδικία του τρίτου προβλέπεται και ειδική συντρέχουσα δωσιδικία, λ.χ. του υποκαταστήματος ή ειδική κατοικία (άρθρο 23 § 2), το δικαίωμα επιλογής του δικαστηρίου ανήκει στον ανακόποντα-κατασχόντα.

Δ) Παθητική νομιμοποίηση:

- Η ανακοπή στρέφεται κατά του τρίτου (ΕφΑθ 1194/1972, Αρμ 1972, 752) και όχι κατά του οφειλέτη (ΠΠρΑθ 6615/1978, Αρμ 1979, 414 · ΜΠρΘεσ 2429/1981, ΕλλΔνη 1982, 182). Ο τελευταίος όμως μπορεί να ασκήσει στη δίκη πρόσθετη παρέμβαση (ΕφΘεσ 1433/1977, Αρμ 1978, 275).

Ε) Αίτημα:

- Αίτημα της ανακοπής μπορεί να είναι όχι μόνον η αναγνώριση της υπάρξεως της κατασχεθείσας απαιτήσεως (ΕφΑθ 640/1990, ό.π. · ΠΠρΑθ 4305/1972, Δ 1972, 382), αλλά και η καταδίκη του τρίτου σε καταβολή του ποσού ή του κατασχεθέντος πράγματος προς τον κατασχόντα (ΕφΘεσ 1433/1977, Αρμ 1978, 275 · ΠΠρΑθ 4929/1995, Δ 1998, 73), αν δεν έχει επιβληθεί και άλλη εις χείρας του κατάσχεση του κατασχεθέντος ποσού ή του πράγματος, ακόμη και με προσωπική κράτηση, αν συντρέχει εμπορική ιδιότητα.
- Το παρεπόμενο αίτημα της ανακοπής για την καταβολή τόκων, είτε από την επιβολή της κατασχέσεως είτε από την άσκηση της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου, δεν είναι νόμιμο, αφού ο καθ' ου η ανακοπή τρίτος από την επίδοση προς αυτόν του κατασχετηρίου ως την έκδοση αποφάσεως που διατάσσει την καταβολή στον κατασχόντα είναι μεσεγγυούχος του κατασχεθέντος (ΠΠρΑθ 10400/1973, ΝοΒ 1974, 681 · βλ. όμως και ΜΠρΑθ 2227/1986). Αν όμως ο τρίτος οφείλει να καταβάλει τόκους προς τον καθ' ου, θα καταβάλει και στον κατασχόντα.
- Σε περίπτωση κατασχέσεως μέλλουσας ή υπό αίρεση ή προθεσμία απαιτήσεως αίτημα της ανακοπής κατά της ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου είναι η αναγνώριση της βασικής έννομης σχέσεως (λχ. της μισθώσεως πράγματος), από την οποία προσδοκείται η γένεση της μέλλουσας απαιτήσεως (ΠΠρΑθ 4552/1973, Δ 1974, 70). Η ανακοπή όμως στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να έχει και καταψηφιστικό αίτημα, αφού η απαίτηση του καθ' ου η κατάσχεση δεν είναι ακόμη δικαστικώς επιδιώξιμη, εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρ. 69. Σε περίπτωση μεταγενέστερης γενέσεως της (μέλλουσας) απαιτήσεως (που κατασχέθηκε) είναι δυνατή η άσκηση καταψηφιστικής αγωγής για την απόκτηση τίτλου εκτελεστού (ΕφΑθ 3416/1990).
- Με την ανακοπή ο κατασχών μπορεί να ζητήσει, τόσο σε περίπτωση παραλείψεως όσο και σε περίπτωση ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου, και αποζημίωση (ΑΠ 15/1993, ΝοΒ 1993,

1069 και επικουρικά: ΠΠρΑθ 4305/1972), χωρίς να απαιτείται απόδειξη υπαιτιότητας και ανεξάρτητα από την ύπαρξη οφειλής του τρίτου (ΠΠρΑθ 11212/1972). Για να είναι όμως το αίτημα αυτό ορισμένο, πρέπει να αναφέρονται στην ανακοπή τα γεγονότα από τα οποία προκύπτει η αιτία της αποζημιώσεως (η αποζημίωση μπορεί να ζητηθεί και με αυτοτελή αγωγή. Βλ. ανωτέρω στην οικεία θέση).

ΣΤ) Εφαρμοζόμενη διαδικασία:

- Η εισαγωγή προς συζήτηση και η ίδια η συζήτηση της ανακοπής κατά της δηλώσεως τρίτου διέπεται καταρχήν από τις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας, εκτός και η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται κατά τη φύση της σε ειδική διαδικασία, οπότε η ανακοπή θα δικασθεί με τις διατάξεις της ειδικής αυτής διαδικασίας.
- Με την ανακοπή δεν ανοίγεται δίκη περί την εκτέλεση. Συνεπώς, δεν βρίσκουν στη διαδικασία εκδικάσεώς της εφαρμογή οι ειδικοί κανόνες του άρθρου 937 § 1, όπως άλλωστε και οι ειδικοί κανόνες που αφορούν στις ανακοπές των άρθρων 933 και 936.

Ζ) Προβολή εκατέρωθεν ισχυρισμών:

- Ο τρίτος δικαιούται να προτείνει όλες τις ενστάσεις που έχει κατά του καθ' ου η εκτέλεση και αφορούν την οφειλή του, όπως επίσης και τις ενστάσεις τις προβλεπόμενες στο άρθρ. 987. Δεν μπορεί όμως να προτείνει ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου ούτε ενστάσεις κατά της εκτελεστότητας του τίτλου από το ουσιαστικό ή το δικονομικό δίκαιο.
- Ο ανακόπτων μπορεί να προτείνει τις ενστάσεις, τις αντενστάσεις και τους ισχυρισμούς του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, όπως και την εικονικότητα των πράξεων μεταξύ τρίτου και καθ' ου η εκτέλεση.
- Ο ισχυρισμός του καθ' ου η ανακοπή τρίτου, ότι υπάρχει συμφωνία μεταξύ κατασχόντος και καθ' ου η εκτέλεση για την τμηματική εξόφληση της απαιτήσεως, είναι απαράδεκτος, λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος του τρίτου να προσβάλει την κατάσχεση για ουσιαστικούς λόγους που αφορούν τον οφειλέτη του κατασχόντος.
- Στη δίκη της ανακοπής ο ανακόπτων επέχει θέση ενάγοντος και φέρει το βάρος απόδειξης της αναλήθειας του περιεχομένου της δηλώσεως του τρίτου ή της παραλείψεώς της, της υπάρξεως συνεπώς της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, όπως επίσης και των αντενστάσεων, ενώ ο τρίτος φέρει το βάρος αποδείξεως των ενστάσεών του κατά της απαιτήσεως. Ο

ανακόπτων αμφισβητώντας με την ανακοπή του το περιεχόμενο της δηλώσεως του τρίτου, δεν μπορεί να έχει, ως προς τα μέσα αποδείξεως της απαιτήσεως του οφειλέτη του, περισσότερα δικαιώματα από όσα έχει ο τελευταίος. Γι' αυτό μπορεί να χρησιμοποιήσει τα ίδια αποδεικτικά μέσα με εκείνον εκτός αν προσβάλλει πράξη του οφειλέτη του λ.χ. ως εικονική οπότε ασκεί δικό του δικαίωμα και έχει όλα τα αποδεικτικά μέσα που χορηγούνται σε τρίτους.

Η) Συνέπειες παραδοχής ανακοπής:

- **α. Δεδικασμένο:** Η τελεσιδική απόφαση που κάνει δεκτή την ανακοπή, εκλύει ενέργεια δεδικασμένου ως προς την κριθείσα έννομη σχέση (άρθρο 322 § 1), δηλ. ανάλογα είτε ως προς την ύπαρξη της χρηματικής απαιτήσεως είτε ως προς την ύπαρξη της απαιτήσεως για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου (άρθρο 982 § 1 στοιχ. α) είτε ως προς την ύπαρξη της κυριότητας του καθ' ου η εκτέλεση στο κινητό που κατασχέθηκε (άρθρο 982 § 1 στοιχ. β).
- **β. Εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως:** Με την τελεσιδικία της αποφάσεως, που δέχεται την ανακοπή, δεν διαγιγνώσκεται μόνο ότι ο τρίτος οφείλει την κατασχεθείσα απαίτηση και συνεπώς η (θετική ή αρνητική) δήλωσή του υπήρξε ανακριβής, αλλά συγχρόνως επέρχεται και αυτοδίκαιη εκ του νόμου εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως στον κατασχόντα.
- **γ. Εκτελεσιτότητα:** Εφόσον μετά την τελεσιδικία της αποφάσεως που αποφαινεται ότι ο τρίτος οφείλει την κατασχεθείσα απαίτηση, επέρχεται αυτοδίκαιη μεταβίβαση της κατασχεθείσας απαιτήσεως στον κατασχόντα, λογική συνέπεια είναι και η καταδίκη του τρίτου να καταβάλει στον κατασχόντα αυτό που κατασχέθηκε.

Θ) Συνέπειες από την παράλειψη άσκησης εμπρόθεσμης ανακοπής:

- Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου, επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα άσκησης της. Ο κατασχών δεν μπορεί πια να αμφισβητήσει την ειλικρίνεια της δηλώσεως του τρίτου ή τις συνέπειες της δηλώσεως αυτής ή να επιδιώξει την καταβολή του κατασχεθέντος ποσού σ' αυτόν και γενικά να επικαλεσθεί τις συνέπειες της κατασχέσεως. Μετά την έκπτωση αναβίωση του δικαιώματος του

ΔΠΘ - ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ – ΤΟΜΕΑΣ ΙΔΙΩΤ. ΔΙΚΑΙΟΥ
Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΔΝ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

κατασχόντος δεν είναι δυνατή ούτε με νέα κατάσχεση ούτε με άσκηση αναγνωριστικής αγωγής.